Die Fraisch erfahren

Auf dem Weg
zwischen Cheb (Eger) und Neualbenreuth

Poznejte území Frais

Na cestě mezi Chebem a Neualbenreuthem

Inhalt
Obsah

Titel / Titul....01
Inhalt / Obsah....02
Vorwort / Předmluva....03
Die Frais(ch) / Frais....04 - 05
Boden, Železná hůrka / Eisenbühl *(F/s)*....06
Mýtina / Altalbenreuth *(F/g/L)*....07
Kozly / Gosel *(F/g/L)*....08
Nový Hrozňatov / Neukinsberg *(e/C)*....09
Starý Hrozňatov / Altkinsberg *(e/C)*....10
Vodni nadrz Jesenice / Talsperre Jesenice (Wondrebstausee)....11
Háje / Gehaag *(e/C)*....12
Kaiserpfalz / Císařská falc....13
Cheb / Eger....14 - 15
Kostel svatého Mikuláše / Kirche St. Nikolaus....16
Gartenschaugelände / Areál krajinky....17
Radwallfahrt / Cyklopouť....18, 23
Radwandern in der Frais(ch) / Cykloturistika ve Frais....19 - 22
Slapany / Schloppenhof *(e/C)*....24
Krasna Lipa / Schönlind *(g)*....25
Egerteich *(s/W)*....26
Hundsbach *(s/W)*....27
Schloppach *(s/W)*....28
Mammersreuth *(s/W)*....29
Hatzenreuth *(g/W)*....30
Querenbach *(F/g/W)*....31
Maiersreuth *(F/s/N)*....32
Hardeck *(F/s/N)*....33
Neualbenreuth *(F/g)*....34 - 35
Schachten, Altmugl *(F/s/N)*....36
Ottengrün, Ernestgrün *(e/N)*....37
Wernersreuth, Poxdorf, Motzersreuth *(s/N)*....38
Stift Waldsassen / Klášter Waldsassen....39
Impressum, Förderhinweise / Tiráž, finanční podpora....40

*ehemals zur **F**rais(ch) gehörig / dříve území Frais*
***e**gerisch - **g**emengt - **s**tiftisch / chebský - promíšený - klášterní*
jetzt ein Ortsteil von / nyní obecní část:
***C**heb - **L**ipová - **N**eualbenreuth - **W**aldsassen*

Vorwort
Předmluva

Liebe Freunde der Radwallfahrt,
Liebe Gäste, Liebe Bürgerinnen und Bürger,

Sie halten unsere Broschüre über die Radwallfahrt durch die Fraisch von Neualbenreuth nach Cheb in den Händen.
Wir, Herr Klaus Meyer, 1. Bürgermeister des Markt Neualbenreuths, und Herr Jiri Cerny, 2. Bürgermeister der Stadt Cheb, sind sehr stolz darauf, Ihnen diese Broschüre anbieten zu können, die im Zusammenhang mit unserem Kleinprojekt der Radwallfahrt erstellt wurde. Dadurch möchten wir Ihnen einen ersten Eindruck über die tiefe Verbundenheit von Neualbenreuth und Cheb vermitteln. Die beiden Orte haben durch ihre Vergangenheit eine gemeinsame Geschichte, durch das Projekt soll nun die Zusammenarbeit und die Verbundenheit noch weiter gestärkt und gefördert werden.
Die Radwallfahrt wird jährlich stattfinden und soll dadurch auch die Bürger aus der Grenzregion näher zusammenbringen. Bei dem sportlichen Event ist es einfacher, mögliche Sprachbarrieren zu überwinden und den gemeinsamen Tag zu genießen.
Wir beide sind sehr stolz darauf, Ihnen diese Broschüre vorstellen zu dürfen. Sie finden darin von historischen Daten bis hin zu aktuellen Geschehnissen Wissenswertes über unsere Region und die Radwallfahrt. Im Mittelteil finden Sie auch Tourenvorschläge, mit denen Sie ganz einfach unsere wunderschöne Region mit dem Fahrrad erkunden können.
Wir freuen uns auf die kommenden Radwallfahrten und wünschen Ihnen eine inspirierende Lektüre mit unserer Broschüre „Radwallfahrt durch die Fraisch – Neualbenreuth – Cheb“.

Milí přátelé cyklopoutě,
Milí hosté, milé občanky, milí občané,

Držíte v ruce naši brožuru o cyklopouti územím Frais(ch) z Neualbenreuthu do Chebu.
Já, Klaus Meyer, starosta obce Neualbenreuth a pan Jiří Černý, místostarosta města Chebu, jsme velmi hrdí na to, že Vám můžeme nabídnout tuto brožuru, která vznikla v souvislosti s naším malým projektem cyklopoutě. Tímto Vám chceme zprostředkovat první dojem o hluboké sounáležitosti Neualbenreuthu a Chebu. Obě místa mají díky své minulosti společnou historii. Tímto projektem má být tato spolupráce a sounáležitost dále podpořena a posílena.
Cyklopouť se bude konat každoročně a občané v příhraničí by se díky ní měli více sbližovat. Při sportovních aktivitách je jednodušší překonat jazykovou bariéru a užít si společně den.
Oba jsme velmi hrdí na to, že Vám můžeme tuto brožuru představit. Najdete v ní nejen historické informace, ale také informace o aktuálních událostech a o všem, co je dobré vědět o našem regionu a cyklopouti. Uprostřed brožury najdete návrhy tras, díky nimž budete moci zcela jednoduše prozkoumat náš nádherný region na kolech.
Těšíme se na nadcházející cyklopoutě a přejeme Vám inspirativní četbu s naší brožurou „ Cyklopouť územím Frais(ch) – Neualbenreuth – Cheb“.

Die Frais(ch)
Frais

V Neualbenreuthu a jeho okolí, na tzv. území Frais(ch) panovaly kdysi zcela zvláštní poměry, pokud jde o majetkové vztahy a soudní příslušnost, neboť zde žili nejen poddaní města Chebu, ale také poddaní kláštera Waldsassen (Valdsasy). Původně bylo Chebsko uceleným územím, ale po zrušení Severní marky se rozpadlo na dvě území s různými sférami zájmu a působnosti: Stiftland a Chebsko (Egerland). Každý z těchto územních celků získal a vlastnil jiné statky a navzájem si konkurovaly. Postupem času vznikal na celém území právnický a hospodářský zmatek. Například město Cheb vlastnilo v Neualbenreuthu 49 domů, zatímco obyvatelé 62 domů spadali pod Waldsassen. Podobně tomu bylo ve vesnicích Altalbenreuth, Boden, Gosel, Hardeck, Maiersreuth, Querenbach a Mugl.

Tyto neuspořádané poměry v souvislosti s křížením příslušností způsobily spory trvající dlouhá staletí. Příležitostí se našlo dost. Vznikaly spory o hranice, práva na užívání cest, poplatky, léno a robotu, obchod a trhy, lov a rybolov, patronát a doprovod, domobranu a vojáky, právo várečné a výkonu soudní pravomoci. Práva byla všude zpochybňována a dostávala se do neustálých konfliktů, při kterých musel zasahovat dokonce sám císař.

Tyto spory na území Frais(ch) byly urovnány 23. září 1591 na chebské radnici za účasti obou přítomných komisařů. Mezi klášterem a městem Cheb vznikla hraniční- a kompetenční smlouva – tzv. „Interimsrezess“ (přechodné řešení). Teprve nyní začíná skutečný příběh území „Fraisch“, neboť tento pojem byl povýšen na úroveň státoprávního významu. Slovo Frais(ch) pochází ze staroněmeckého slova „fraison“ a znamená v širším smyslu strach, obavy, v užším smyslu soudní pravomoc nebo trest smrti.

O postavení území Frais(ch) se v bodě 7 doslovně říká: „Bylo stanoveno, že sporné a do péče Hardecku spadající „promíšené a nepromíšené“ vesnice jako Hardeck, Mayersreuth, Mugl, Schachten, Boden, Alt- a Neualbenreuth, Querenbach a Gosl budou po roce střídavě spadat pod jurisdikci a příslušnost vrchního soudu kláštera Waldsassen a města Chebu a žádná ze stran nebude činiti té druhé přítrž“. („Es wurde bestimmt, dass über die strittigen und in die Pflege Hardeck gehörigen „gemengt und ungemengte Dörfer als Hardeck, Mayersreuth, Mugl, Schachten, Boden, Alt- und Neualbenreuth, Querenbach und Gosl sich das Stift Waldsassen und dann gemeine Stadt Eger der Jurisdiction und Obergericht altenatim ein Jahr umbs ander umbgewechselt gebrauche, kein Teil dem andern hierin einigen Einhalt nit thun“.)

To znamená: Toto území mělo jeden rok spadat pod chebský soud a druhý pod soud kláštera ve Waldsassenu. Ke střídání docházelo vždy 29. července. Jedinou výjimkou byl kostel a farář v Neualbenreuthu a městu Cheb náležející dům (dnes radnice v Neualbenreuthu). Ty spadaly pod město Cheb. Protože i školník spadal pod faru, byl také on chebským poddaným. Klášter si pro sebe vyjmul hrad v Hardecku, protože zde bylo sídlo klášterního soudu.

Ke zločinům tehdejší doby, tedy k tzv. špatným činům, patřilo urážení Boha, kacířství, čarodějnictví, travičství, kostelní krádeže, cizoložství, znásilnění, krvesmilství, nepřirozená necudnost, unesení vdovy či panny, když se někdo zasnoubí s dvěma osobami, vražda, krádež, žhářství, útěk z domova, krádež přesahující tři zlaté, zrada, křivá přísaha, tělesné zmrzačení, zneuctívání hrobů, zotročování, křivé svědectví, falšování mincí a jejich devalvování, neoprávněné vykonávání veřejného úřadu, když se někdo vydává za knížete, rytíře či hraběte a ostatní tím klame, když se rytíř nechá podplatit, když se falšují míry a váhy, když někdo poštvává proti vrchnosti, navádí ke vzpouře, píše hanlivé dopisy a poskytuje nocleh zločincům.

Ve smlouvě pro přechodné řešení („Interimsrezess“) platila dotčená ujednání až do roku 1862. V roce 1846 byli čeští poddaní v Neualbenreuthu propuštěni z rakouského státního svazku a přičleněni k bavorskému státu. Vznikl velký chaos, protože ani farář, ani kostel, ani škola neměli zajištěná svá práva. Bylo potřeba vyřešit kanonické otázky patronátu, příslušnost k diecézi, obsazení pracovních míst ve škole a podobné záležitosti.

24. června 1862 bylo tzv. Vídeňskou smlouvou oficiálně a s konečnou platností dokončeno vyrovnání v oblasti Frais(ch) a zrušen starý právní stav.

Ganz besondere Besitz- und Gerichtsverhältnisse bestanden einst in Neualbenreuth und Umgebung , im sogenannten Fraischgebiet, denn es gab hier sowohl Untertanen der Stadt Eger als auch solche des Stiftes Waldsassen. Ursprünglich war das Egerland ein einheitliches Gebiet, zerfiel aber nach Auflösung des Nordgaues in zwei verschiedene Interessen- und Einflussgebiete: das Stiftland und das Egerland. Jeder dieser beiden Herrschaftsbereiche besaß und erwarb im Gebiet des anderen Besitzungen und wurde zum Rivalen des Anderen. Mit der Zeit war das ganze Gebiet ein Wirrwarr von sich überschneidenden Rechtsverhältnissen und Besitzungen. Beispielsweise besaß in Neualbenreuth die Stadt Eger 49 Häuser, während die Einwohner von 62 Häusern dem Stift Waldsassen untertan waren. Ähnlich war es in den Dörfern Altalbenreuth, Boden, Gosel, Hardeck, Maiersreuth, Querenbach und Mugl.

Ein solches Durcheinander sich kreuzender Zugehörigkeiten beschwor Jahrhunderte lange Streitigkeiten herauf. Anlässe gab es genug. Man stritt um Grenzen, Wegerechte, Steuern und Abgaben, Lehen und Frondienste, Handel und Märkte, Jagd und Fischerei, Patronat und Geleit, Miliz und Soldaten, Braurechte und Gerichtsbarkeit. Man machte sich überall Rechte streitig und geriet immer wieder in Konflikt, so dass sogar der Kaiser eingreifen musste.

Diese Streitigkeiten im Fraischgebiet wurden am 23. September 1591 auf dem Egerer Rathaus durch beidseitig anwesende Kommissare beigelegt. Es kam ein Grenz- und Zuständigkeitsvertrag zwischen dem Kloster und der Stadt Eger, der sogenannte Interimsrezess, zustande. Jetzt erst beginnt die eigentliche Geschichte der Fraisch, weil der Begriff Fraisch zu staatsrechtlicher Bedeutung erhoben wurde. Das Wort Fraisch kommt aus dem althochdeutschen „fraison“ und bedeutet im weiteren Sinn, Angst, Furcht, im engeren Gerichtsbarkeit und Todesstrafe.

Über die Stellung der Fraisch heißt es im Punkt 7 wörtlich: Es wurde bestimmt, dass über die strittigen und in die Pflege Hardeck gehörigen „gemengt und ungemengte Dörfer als Hardeck, Mayersreuth, Mugl, Schachten, Boden, Alt- und Neualbenreuth, Querenbach und Gosl sich das Stift Waldsassen und dann gemeine Stadt Eger der Jurisdiction und Obergericht altenatim ein Jahr umbs ander umbgewechselt gebrauche, kein Teil dem andern hierin einigen Einhalt nit thun“.

Das bedeutet: Dieses Gebiet sollte ein Jahr unter Egerer Gericht, das andere unter dem Gericht des Stiftes Waldsassen stehen. Der Wechsel wurde immer am 29. Juli vollzogen. Eine Ausnahme bildete das Gotteshaus und der Pfarrherr von Neualbenreuth, ebenso das der Stadt Eger gehörige Haus (heute Rathaus in Neualbenreuth). Sie unterstanden immer der Stadt Eger. Weil der Schulmeister zur Kirche gehörte, war auch er immer egerischer Untertan. Das Kloster hatte sich die Burg in Hardeck ausgenommen, weil dort der Sitz des Klostergerichtes war.

Zu den Verbrechen der damaligen Zeit, zu sogenannten Malefizfällen, zählten Gotteslästerung, Ketzerei, Zauberei, Vergiftung, Kirchenraub, Ehebruch, Notzucht, Blutschande, unnatürliche Unkeuschheit, Entführung einer Witwe oder Jungfrau, wenn sich einer mit zwei Personen verlobt, Mord, Raub, Brandstiftung, Ausreissen von zu Hause, Diebstahl über drei Gulden, Verrat, Meineid, körperliche Verstümmelung, Grabschändung, Sklaverei, falsches Zeugnis, Münzen fälschen und beschneiden derselben, Amtsanmaßung, wenn sich einer für einen Fürsten, Ritter oder Grafen ausgibt und andere täuscht, wenn der Richter sich bestechen lässt, wenn einer falsche Maße und Gewichte gebraucht, wenn einer wider die Obrigkeit hetzt, einen Aufruhr anstiftet, Schandbriefe schreibt und einen Verbrecher beherbergt.

Die im Interimsrezess getroffenen Vereinbarungen hatten ihre Gültigkeit bis zum Jahre 1862. Bereits im Jahre 1846 waren die böhmischen Untertanen in Neualbenreuth aus dem österreichischen Staatsverband entlassen und dem bayerischen Staat einverleibt worden. Es entstand ein großer Wirrwarr, weil weder Pfarrei, Kirche noch Schule in ihren Rechten gesichert waren. Es waren noch kirchenrechtliche Fragen des Patronats, der Diözesanzugehörigkeit, der Besetzung der Schulstellen und ähnliches zu regeln.

Am 24. Juni 1862 wurde endlich die Fraischausgleichung und Aufhebung dieses alten Rechtszustandes im sogenannten Wiener Vertrag offiziell und endgültig vollzogen.

Boden
Boden

Zwischen Neualbenreuth und Mýtina entstand in einem Zeitraum vor 100.000 bis 300.000 Jahren der Vulkan Železná hůrka (Eisenbühl). Zusammen mit dem nur 11km entfernten Komorní hůrka (Kammerbühl) im Egerbecken, den Mineralquellen von Neualbenreuth und des böhmisches Bäderdreiecks und den regelmäßig auftretenten Schwarmbeben gehört er zu den geologischen Besonderheiten des Eger-Rifts. In jüngerer Vergangenheit kam noch die überraschende Entdeckung der Maare in Mýtina und Neualbenreuth dazu, vermutlich die jüngsten in Mitteleuropa außerhalb der Eifel.

Der Ort Boden wurde 1316 erstmals urkundlich erwähnt. Es lag am Südhang des Rehberges und war von jeher Grenzdörfchen. Um 1900 lebten dort 62 Bewohner aufgeteilt auf neun Höfe mit jeweils eigenem Brunnen, die rund 120 ha Land bewirtschafteten. Die Wiesen und Feldern an den Südhängen des Rehberges waren wegen der vulkanischen Ausbruchsmassen sehr fruchtbar. Die Flur, die um Boden lag, nannte man deshalb auch „Schwarze Erde". Das Dorf hatte ein kaiserliches Zollamt und eine Weinschänke, in der nur böhmischer, mährischer und ungarischer Wein ausgeschenkt wurde.

Am 23. August 1823 besuchte Johann Wolfgang von Goethe in Begleitung seines Dieners Stadelmann und dem Egerer Magistratsrat Joseph Sebastian Grüner den gerade einmal noch 25 Meter hohen erloschenen Vulkankegel und berichtete vom Vorkommen der Minerale der Granatgruppe, von Andalusiten und Brocken von Glimmerschiefer, die wie Eisen glänzten.

1953 wurde dem Dorf seine Lage nicht einmal 100 Meter von der Grenze entfernt zum Verhängnis. Es teilte das Schicksal mit 33 weiteren Ortschaften, die nach 1945 dem Erdboden gleichgemacht wurden, weil sie im Sperrgebiet des Grenzstreifens lagen und so hat sich die Natur die Dorfstelle in den vergangenen Jahrzehnten zurück erobert.

Über den alten Hohlweg zum Dorfplatz führt mittlerweile der Zugang zum Železná hůrka (Eisenbühl), der tschechisches Naturdenkmal ist. Das Mitnehmen von vulkanischem Gestein ist unter Strafe verboten.

Mezi Neualbenreuthem a Mýtinou vznikla v období před 100.000 až 300.000 lety sopka Železná hůrka. Společně s jen o 11 km vzdálenější Komorní hůrkou v Chebské pánvi, minerálními prameny u Neualbenreuthu a v západočeském trojúhelníku a pravidelně se opakujícím zemětřesením patří mezi geologické zvláštnosti Chebského zlomu. V mladší minulosti došlo ještě k překvapivému objevení kráterovité kotliny na Mýtině a v Neualbenreuthu, údajně nejmladší ve střední Evropě mimo oblast německého Eifelu.

Obec Boden byla poprvé písemně zmíněna v roce 1316. Ležela na jižním úpatí vrchu Rehberg a byla odjakživa hraniční vesničkou. Kolem roku 1900 zde žilo 62 obyvatel rozdělených do devíti statků s vlastní studnou, které obhospodařovaly 120 ha. Louky a pole na jižním úpatí Rehbergu byly díky sopečným výbuchům velmi úrodné. Nivy, které ležely kolem Bodenu, se proto nazývaly „Černá zem". Vesnice měla císařský celní úřad a výčep vína, kde se nalévalo jen české, moravské a maďarské víno.

Dne 23. srpna 1823 navštívil tehdy ještě 25 metrů vysoký vyhaslý sopečný kužel Johann Wolfgang von Goethe v doprovodu svého služebného Stadelmanna a chebského magistrátního rady Josepha Sebastiana Grünera a informoval o nalezišti minerálů – andalusitů a hrudek slídové břidlice, které se třpytily jako železo.

Poloha vesnice, necelých 100 od hranice, se stala vesnici osudnou v roce 1953. Sdílela osud ještě s 33 dalšími obcemi, které byly po roce 1945 srovnány se zemí, protože ležely v zakázaném hraničním pásmu, a tak místo, kde dříve stávala vesnice, ovládla za poslední desetiletí opět příroda.

Úvozem přes vesnické náměstí vede mezitím přístup na Železnou hůrku, která je chráněnou přírodní památkou. ODNÁŠENÍ SOPEČNÝCH HORNIN JE TRESTÁNO POKUTOU.

Mýtina
Altalbenreuth

In Urkunden vor dem Jahr 1147, dem Beginn der Regierungszeit der Staufer in Eger (Cheb), ist eine Unterscheidung, welcher der beiden späteren Orte Altalbenreuth und Neualbenreuth gemeint sein könnte, nicht möglich.
Im Jahr 1248 schenkten die Landgrafen von Leuchtenberg das Dorf Albernrewt dem Kloster Waldsassen. Als das Kloster Waldsassen die Burg, das spätere Schloss Hardeck und den zugehörigen Grundbesitz durch Kauf erworben hatte, gehörte auch das Dorf Albenreuth zu dem erworbenen Gebiet. 1346 kaufte der Egerer Patrizier Niklas Einsiedler das gesamte Gebiet auf der Seite des Egerlandes und des Stiftlandes. Ein häufiger Besitzerwechsel der Eigentümer in Albenreuth aus Geschlechtern der Reichsstadt Eger folgte.
1424 überfiel eine Heeresgruppe der Hussiten bei der Belagerung von Eger die Orte der Frais und plünderten auch Altalbenreuth. Im 15. Jahrhundert wurde das Geschlecht der Lamminger in Albenreuth Lehensherr und wurde mit Wolf Maximilian Laminger von Albenreuth (1634–1696) zu einer Sagengestalt der Choden. Als im Jahre 1497 die Familie der Schirnding, Patrizier in Eger, Altalbenreuth erworben hatte, begann mit einigem Erfolg die Suche nach Gold in der Nähe von Ernestgrün und durch Goldwäsche im Muglbach. Erfolgreicher war der Abbau von Eisen mit der Entstehung von Eisenhämmern in der Gegend zwischen Alt- und Neualbenreuth. Ein Sauerbrunnen, dessen Einfassung die Jahreszahl 1693 zeigt, wurde als Heilquelle genutzt.
Altalbenreuth war ein gemengtes Dorf. Die Leibeigenschaft wurde 1849 aufgehoben. Altalbenreuth hatte 1845 19 Häuser und 98 Einwohner. Aus dem verfallenden Schloss der Schirndinger entstand vermutlich der Hof Nr. 13; im Jahr 1837 ließ der damalige Hofbesitzer Michael Frank neben dem Hof eine Kapelle bauen, die heute noch besteht. Vor dem Zweiten Weltkrieg lebten im Dorf über 800 Personen. Danach wurden über 90% der Gebäude im Ort, der nun in tschechischer Sprache Mýtina hieß, abgerissen. Im Jahre 2001 bestand das Dorf aus 11 Wohnhäusern, in denen 16 Personen lebten.
1990 wurde der Grenzübergang nach Neualbenreuth wieder geöffnet.

V listinách z období před rokem 1147, začátkem vlády Štaufů v Chebu, není odlišení, které by mohlo být míněno u Altalbenreuthu a Neualbenreuthu, zřetelné.
V roce 1248 věnovala lankrabata z Leuchtenbergu vesnici Albenreuth klášteru ve Waldsassenu. Když získal klášter Waldsassen koupí hrad, později zámek Hardeck a k němu náležející pozemky, patřila k získanému území také vesnice Altalbenreuth. V roce 1346 koupil celé území na straně Chebska a Stiftlandu vznešený chebský měšťan Niklas Einsiedler. Následovaly četné změny vlastníků Albenreuthu z rodů říšského města Chebu.
V roce 1424 přepadla vojska husitů při obléhání Chebu místa na území Frais(ch) a vyrabovala také Altalbenreuth. V 15. století byl lenním pánem v Albenreuthu rod Lomikarů a Wolf Maxmilián Lomikar (1634-1696) se stal pověstnou postavou Chodů. Když v roce 1497 získala Altalbenreuth patricijská rodina Schirndingů z Chebu, začalo i docela úspěšné hledání zlata u Ernestgrünu a rýžování zlata v potoce Muglbach (Mohelnský potok). Úspěšná byla těžba železa se vznikem hamrů v okolí Alt- a Neualbenreuthu. Kyselka, jejíž jímání nese datum 1693, byla využívána jako léčivý pramen.
Altalbenreuth byla promíšenou vesnicí. Nevolnictví bylo zrušeno v roce 1849. V roce 1845 čítal Altalbenreuth 19 domů, kde žilo 98 obyvatel. Z rozpadlého zámku Schirdingerů vznikl pravděpodobně statek č. 13; v roce 1837 nechal jeho tehdejší majitel Michael Frank postavit vedle statku kapličku, která existuje dodnes. Před druhou světovou válkou žilo ve vesnici více než 800 lidí. Po válce bylo 90% budov v obci, která měla nyní český název Mýtina, zbouráno. V roce 2001 bylo ve vesnici 11 domů, kde žilo 16 osob.
V roce 1990 byl opět otevřen pěší přechod do Neualbenreuthu.

Kozly
Gosel

Ulrich von Liebenstein (bei Tirschenreuth) schenkte 1224 dem Stift Waldsassen Zehnte in Gozel. Heinrich von Liebenstein tauschte 1245 diese Zehnte wieder ein. Nach 1291 besitzen Gosel die Parsberger, Hartenberger und Norhatte. Seit 1319 gehörte es zur Burg und Herrschaft Hardeck; um 1346 kaufte es der Egerer Bürger Neusiedler. In der Folgezeit verwirrten sich die Rechtsverhältnisse im Fraisgebiet, zu dem Gosel gehörte, immer mehr.
Gosel war ein „gemengtes Wechselfraisdorf"; vier Untertanen gehörten zu Waldsassen, zwei zu Eger. Das galt bis zum Jahre 1846, als der „Wiener Vertrag" das Fraisgebiet aufhob. Damit hörten dann auch die erwirkten Zollvergünstigungen auf und die vier Kontroll-, Mauth- und Zollstationen in Maiersgrün, Neukinsberg, Oberlosau und Wies waren überflüssig geworden.
Die Zeit der Hussitenkriege und auch die Zeit des 30jährigen Krieges brachten Verluste in jeder Hinsicht. 1693 meldet das Egerer Bergbuch Eisenbergwerke im Altalbenreuther Walde, 1712 in Taubrat, 1719 in Oberlindau, 1804 in Gosel. Es waren lauter bescheidene kleine Eisengruben, Lieferanten an das Neualbenreuther Erzrevier. Die Strasse Eger-Ernestgrün zum Hochofen und zum Hammerwerk kam über Neukinsberg nach Gosel und führte weiter über Boden nach Neualbenreuth. Erst später wurde sie als Bezirksstrasse ausgebaut und lief dann über Altalbenreuth nach Neualbenreuth.
Wirtschaftlich und gesellschaftlich war man mit Altalbenreuth verbunden. Etwa I km südlich von Gosel lag im Rohrbachtal ein Säuerling. Da er den Hammersäuerling bei Altalbenreuth an Güte nicht erreichte, fiel er der Drainage der Rohrbachwiesen in den 30er Jahren zum Opfer.

Ulrich z Liebensteinu (u Tirschenreuthu) věnoval klášteru Waldsassen roku 1224 desátky v Kozlech. Ulrich z Liebensteinu (Oldřich) tyto desátky roku 1245 směnil opět zpět. Po roce 1291 vlastnili Kozly Parsbergové, Hartenbergové a Norhattové. Od roku 1319 patřily Kozly k hradu a panství v Hardecku; kolem roku 1346 je koupil chebský občan Neusiedler. V následujících letech se právní poměry na území Frais(ch), ke kterému Kozly patřily, stále více zamotávaly.
Kozly byly „promíšenou vesnicí se střídavou správou", ve které patřili čtyři poddaní k Waldsassenu, dva k Chebu. To platilo až do roku 1846, kdy tzv. bylo území Frais(ch) zrušeno tzv. „Vídeňskou smlouvou". Tím přestala platit vydobytá celní zvýhodnění a přebytečné byly také celní stanice v Maiersgrünu, Neukinsbergu, Oberlosau a Wiesu.
Husitské války a také Třicetiletá válka s sebou přinesly v každém ohledu četné ztráty. Roku 1693 hlásila chebská hornická kniha železnorudné doly v lese u Mýtiny, 1712 v Doubravě, 1719 v Oberlindau, 1804 v Kozlech. Byly to samé skromné malé železnorudné doly, dodavatelé pro rudný revír Neualbenreuth. Silnice Cheb-Ernestgrün vedla k vysoké peci a hamru přes Nový Hrozňatov na Kozly, a dále přes Boden do Neualbenreuthu. Teprve později byla vybudována jako okresní silnice a vedla přes Mýtinu do Neualbenreuthu.
Hospodářsky a společensky byly Kozly spojeny s Mýtinou. V údolí Kozelského potoka, cca 1 km jižně od Kozlů, se nacházela kyselka. Jelikož svou kvalitou nestačila na kyselku Kyselecký hamr na Mýtině, padla ve 30. letech za oběť melioracím na loukách Kozelského potoka.

Nový Hrozňatov
Neukinsberg

V 18. století zřídili hrnčíři na východním svahu pod Loretou, nedaleko mýtných a celních stanic města Cheb vypalovací pece a vyráběli keramické zboží. Základem pro osídlení se stala naleziště hlíny a jílu při toku řeky Odravy.
V roce 1782 se na mapě poprvé objevil název obce Nový Hrozňatov a vzniklo i nové označení Starý Hrozňatov. Nejprve se zde vyráběly hliněné láhve pro rozesílání minerální vody z Kondrau a Františkových Lázní.
Když byla v roce 1831 výroba změněna na výrobu skleněných láhví, vyráběla rodina Hartů v Novém Hrozňatově trubky z kameniny, silně vypálené cihly, dlaždice na kamna, hliněné sudy na zelí a napajedla.
V roce 1923 byl Nový Hrozňatov napojen na elektrickou síť. 1929 byla při požáru ve firmě zničena sušička. 1934 byla produkce rozšířena o kyselinovzdorné vany a skruže na studny.
Od roku 1858 patřil Nový Hrozňatov k obci Starý Hrozňatov. V roce 1862 byla vybudována silnice z Chebu přes Nový Hrozňatov do Starého Hrozňatova a v letech 1923 až 1926 byla prodloužena do Oldřichova (Ulrichsgrün).
V obci Nový Hrozňatov se v roce 1945 nacházelo 32 domů a továrna na hliněné zboží Hart. Kvůli poloze v zakázaném hraničním pásmu, kudy vedla tzv. Železná opona, mnoho domů i cihelna zchátraly nebo skoro úplně zanikly.

Im 18. Jahrhundert errichteten Töpfer aus Kinsberg am Osthang des Loretoberges, unweit der Maut- und Zollstation der Stadt Eger nach Neualbenreuth Brennöfen und stellten Tonwaren her. Grundlage der Ansiedlung waren die Lehm- und Tonvorkommen am Flusslauf der Wondreb.
Im Jahr 1782 war der Ort Neukinsberg das erste Mal auf einer Landkarte verzeichnet und die Ortsbezeichnung Altkinsberg entstand. Es wurden zunächst Tonflaschen für den Versand von Mineralwasser in Kondrau und Franzensbad hergestellt.
Als im Jahre 1831 auf Glasflaschen umgestellt wurde, produzierte die Eigentümerfamilie Hart in Neukinsberg Rohre aus Steinzeug, hartgebrannte Ziegel, Ofenkacheln, irdene Krautfässer und Tränkebecken.
1923 wurde Neukinsberg an das elektrische Stromnetz angeschlossen. 1929 zerstörte ein Großbrand die Trockenanlage der Fabrik. 1934 wurde die Produktion mit säurefesten Wannen und Brunneneinfassungen erweitert.
Seit dem Jahr 1858 gehörte Neukinsberg zur Gemeinde Altkinsberg. 1862 wurde eine Straße von Eger über Neukinsberg nach Altalbenreuth gebaut und 1923 bis 1926 nach Ulrichsgrün verlängert.
Der Ort Neukinsberg bestand im Jahr 1945 aus 32 Wohnhäusern und der Tonzeugfabrik Hart Wegen der Lage in der Sperrzone des Eisernen Vorhangs verfielen. Die Wohnhäuser und die Tonzeugfabrik und sind fast völlig verschwunden.

Starý Hrozňatov
Altkinsberg

Im Jahr 1217 wurde bei der Burg Kinsberg am Muglbach im Egerland ein Dorf „Kiensberg" erstmals in einer Urkunde erwähnt. Der Ortsname könnte wortgeschichtlich (althochdeutsche Bezeichnung chien oder kien für harzreiche Bäume) auf einen Berg mit harzreichem Nadelholz hindeuten. Seit 1782, nach der Entstehung des Dorfes Neukinsberg, entstand der Ortsname Altkinsberg. Nach 1946 wurde er nach dem Gaugraf Hroznata von Ovenec in Starý Hrozňatov umbenannt. Die Burg gilt als einer der möglichen Orte wo er 1247 den Hungertod starb. Er war der Gründer des Stifts Tepl und des Klosters Chotěšov in Westböhmen und wurde im Jahr 1887 durch den Vatikan in Rom als Märtyrer selig gesprochen.

Die Burg auf einer steil ansteigenden, felsigen Anhöhe über dem Bach und die dazugehörende Grundherrschaft war damals ein Lehen der Kaiserburg der Staufer in Eger (Cheb) an den Reichsritter Heinrich von Künsberg. Die Bewohner des Ortes Kinsberg waren der Stadt Eger erbuntertänig, abgabe- und fronpflichtig.

Angehörige des Ordens der Jesuiten in Eger erhielten nach 1631 die von den Schweden geplünderte und niedergebrannte Burg, deren ausgedehnten Grundbesitz, die Schlosskirche und die verwüstete Bergkirche mit dem anschließenden Friedhof zur Verwaltung und verfügten über die Einkünfte der erbuntertänigen und fronpflichtigen Orte der Herrschaft Kinsberg. Auf dem Burgberg begann auf dem niedergebrannten Wohnteil der Burg der Aufbau des heutigen Schlosses Altkinsberg. Der „Schwarze Turm" der Burg, erbaut aus blauschwarzem Schiefer, hat die Brandschatzung unversehrt überdauert. „Der bedeutende alte Turm" interessierte 1823 auch Johann Wolfgang von Goethe, nachdem ihn schon der Schwarze Turm der Kaiserburg der Staufer in Eger fasziniert hatte.

Im Jahr 1657 begannen die Jesuiten mit dem Wiederaufbau der Schlosskirche und der Bergkirche. Auf den Ruinen letzterer wurde die Wallfahrtskirche Maria Loreto erbaut, die ab 1663 auch Pfarrkirche des Dorfes war. Es entstand ein achtseitiger Bau mit einem Hauptturm, vier Ecktürmchen und einem Kreuzgang. Das Gnadenbild, eine 90 Zentimeter hohe Loreto-Muttergottes aus Holz, bekleidet mit einem Mantel aus Kupfer, dem Silbermünzen angegossen waren, war ein Geschenk der Gräfin Barbara Eusebia Vrtba geborene Martinic als Gedenken an den Gaugrafen Hroznata von Ovenec, Stammvater der Vrtba.

Von 1664 bis 1689 entstand in Ergänzung der „Loreto-Hütte" der große Kreuzweg, eine Jerusalemanlage mit 29 Stationen aus dem Leben Jesu Christi, entlang des Muglbaches, der Bach Cedron genannt wurde, und weiter zur Wallfahrtskirche Maria Loreto.

Der Wallfahrtsort zählte bis 1918 jährlich etwa 2000 Besucher, darunter 25 Prozessionen. Mit Beginn des Kalten Krieges begann 1949 der Verfall und die teilweise Zerstörung von Maria Loreto. Ein, im benachbarten Waldsassen, gegründeter Förderverein begann 1991 nach der Grenzöffnung mit dem Aufbau der Kirche, rekonstruierte den Pilgerweg vom Muglbach hinauf zur Wallfahrtskirche und verlieh dem Friedhof ein annehmbares Aussehen.

V roce 1217 byla u hradu Kinsberg poprvé písemně zmíněna vesnice „Kiensberg" u Mohelnského potoka (Muglbach) na Chebsku. Místní název by mohl odkazovat (starohornoněmecké označení „chien" nebo „kien" pro stromy bohaté na pryskyřici) na kopec s jehličnany bohatými na pryskyřici. Od roku 1782, po vzniku vesnice Nový Hrozňatov, vzniklo označení Starý Hrozňatov. Po roce 1946 byla obec přejmenována po blahoslaveném Hroznatovi z Ovence u Prahy na Starý Hrozňatov. Hrad je možná jedním z míst, kde mohl roku 1247 zemřít vyhladověním. Byl zakladatelem kláštera Teplá a Chotěšova v západních Čechách a v roce 1887 byl v Římě blahořečen Vatikánem jako mučedník.

Hrad na strmém a skalnatém ostrohu nad potokem a k němu náležející panství bylo tehdy lénem Císařské falce rodu Štaufů v Chebu říšskému rytíři Heinrichovi von Künsberg. Obyvatelé Hrozňatova byli dědičně podřízeni městu Cheb a měli povinnost mu odvádět dávky a povinnost roboty.

Členové řádu jezuitů v Chebu obdrželi po roce 1631 do správy Švédy zpustošený a vypálený hrad, jehož rozsáhlé pozemky zahrnovaly i zámecký kostel, zpustošený horní kostel s přilehlým hřbitovem, a disponovali příjmy z dědičně poddaných a robotou povinných míst panství Kinsberg. Na zničené části hradního vršku začala stavba dnešního zámku. „Černá věž" hradu, postavená z modročerné břidlice, bez újmy přestála vypálení hradu. O tuto „významnou starou věž" se v roce 1823 zajímal také Johann Wolfgang Goethe, poté co byl již fascinován Černou věží Císařské falce rodu Štaufů v Chebu.

V roce 1657 začali Jezuité s novou výstavbou zámeckého a horního kostela. Na ruinách horního kostela bylo postaveno poutní místo Maria Loreto, které sloužilo od roku 1663 jako farní kostel. Vznikla osmiboká stavba s hlavní věží a čtyřmi rohovými věžičkami a křížovou chodbou. Milostná soška, 90 centimetrů vysoká dřevěná socha Matky Boží Loretánské oblečená do měděného pláště se stříbrnými mincemi, byla dárkem od hraběnky Barbary Eusebie Vrtbové, rozené Martinicové, jako upomínka na blahoslaveného Hroznatu z Ovence, který byl zakladatelem rodu Vrtbů.

V letech 1664 až 1689 vznikala jako doplnění „Loretánské chýše" velká Křížová cesta. Byla stejně dlouhá jako v Jeruzalémě a měla 29 zastavení ze života Krista. Vedla podél Mohelnského potoka, kterému se říkalo Cedron, až k poutnímu místu Maria Loreto.

Poutní místo navštívilo do roku 1918 ročně cca 2000 návštěvníků, z toho 25 procesí. Se začátkem studené války začal pomalý úpadek a částečné zničení Maria Loreto. Jeden ze spolků na záchranu tohoto poutního místa založený v sousedním Waldsassenu začal v roce 1991 po otevření hranic s renovací kostela. Od Mohelnského potoka směrem nahoru byla obnovena poutní cesta a přijatelný vzhled získal také hřbitov.

Vodní nádrž Jesenice
Talsperre Jesenice (Wondreb-Stausee)

Die Talsperre Jesenice befindet sich östlich von Cheb und nördlich von Hrozňatov. Sie staut die fast 60 km lange Wondreb nach zwei Drittel ihres Weges.
Der Bau der Talsperre erfolgte zwischen 1957 und 1961. Der Staudamm ist 20,47 m hoch, hat an der Krone eine Länge von 753,1 m und ist 11 m breit. Die Talsperre dient vorrangig als Brauchwasserreservoir und zu Erholungszwecken. Daneben wird die Talsperre durch zwei Kleinkraftwerke am unteren Ablass und im Fundament des Turmes zur Stromerzeugung genutzt. Die Gesamtleistung beträgt 300 kW. Die Talsperre fasst 52,75 Mio. m^3 Wasser, auf einer Fläche von 760 ha und erstreckt sich über 12 km. Zwischen Velká Všeboř und Malá Všeboř überquert die Bahnstrecke Plzeň-Cheb den Stausee.
Im Zuge der Flutung wurde das Dorf Jesenice (Jesenitz) aufgegeben. Am Ufer der Talsperre entstand danach östlich des alten Standortes eine neue Ansiedlung.
Auch Dřenice (Treunitz) versank bis auf die Kirche und einige Häuser im Stausee. Es liegt am Nordufer des Stausees. Der Grundstein für die Kirche St. Ulrich wurde im 12. Jahrhundert gelegt. Im 16. Jahrhundert wurde sie barockisiert.
In Dřenice befindet sich ist die größte abgebaute Sand- und Kieslagerstätte des flachen Egerbeckens. Sie ist der sichtbare Beweis für die Existenz eines prähistorisches Sees. Seit Jahrzehnten ist die Grube berühmt für die Funde von Moldaviten. Die ersten Stücke wurden 1993 an den Stränden der Jesenice-Talsperre gefunden. Obwohl inzwischen an etwa zehn Lokalitäten mehrere Tausend Stücke gefunden wurden, gehören sie immer noch zu Funden von großer Seltenheiten. Bei diesen Naturgläsern handelt es sich möglicherweise um aufgeschmolzene und zu Glas erstarrte Auswurfprodukte des Ries-Meteoriten-Einschlages, der vor 14.6 Millionen Jahren in Süddeutschland erfolgte. Die Gläser sind nach neuen Erkenntnissen im Bereich des Cheb-Beckens niedergegangen und später durch einen Fluss hier zusammengeschwemmt worden.

Přehrada Jesenice se nachází východně od Chebu a severně od Hrozňatova. Leží ze dvou třetin na řece Odravě, která je dlouhá 60 km.
Přehrada vznikla v letech 1957 až 1961. Hráz je vysoká 20,47 m, koruna hráze je dlouhá 753,1 m a široká 11 m. Slouží hlavně jako zásobárna užitkové vody a rekreační oblast. Mimoto se přehrada díky dvěma malým elektrárnám, jedné na spodní výpusti a druhé u základů věže, využívá k výrobě elektřiny. Celkový výkon je 300 kW. Přehrada pojme 52,75 milionů m^3 vody a zaujímá plochu 760 ha a je dlouhá přes 12 km. Mezi Velkou Všeboří a Malou Všeboří přetíná přehradu železniční trať Plzeň-Cheb.
Při vzniku přehrady byla zatopena vesnice Jesenice (Gasnitz). Na břehu přehrady východně od tohoto místa vzniklo nové osídlení.
Také obec Dřenice (Treunitz) zmizela s výjimkou kostela a několika domů pod vodou. Leží na severním břehu přehrady. Základní kámen pro kostel sv. Oldřicha byl položen ve 12. století. V 16. století byl kostel barokně přestaven.
Na Dřenici se nachází největší pískovna a štěrkopískovna v Chebské pánvi. Je viditelným důkazem existence prehistorického jezera. Už roky je pískovna známa jako naleziště vltavínů. První kousky byly nalezeny na plážích přehrady v roce 1993. Přestože bylo na zhruba deseti nalezištích nalezeno více než tisíc kusů, patří stále ještě k velkým kuriozitám. U těchto přírodních skel se jedná pravděpodobně o roztavené a na sklo ztvrdnuté vyvřeliny po dopadu obřího meteoritu, ke kterému došlo v jižním Německu před 14,6 miliony let. Tato skla podle nových poznatků dopadla do oblasti Chebské pánve a později byla vyplavena řekou.

Háje
Gehaag

Gehaag war im 13. Jahrhundert eine Vorburg der Kaiserburg der Staufer in Eger und unter dem Adelsgeschlecht Paulsdorf ein Lehensgut der Reichsstadt Eger. Als die Brüder Eckhard, Albrecht und Walther Notthafft von Wildstein im Jahr 1297 den Nonnen des Klarissenklosters Eger einen Zehnt „zu Hag" verkauften, wurde eine zugehörige Ansiedlung erbuntertäniger, fron- und abgabepflichtiger bäuerlicher Familien erwähnt.
Im Jahre 1322 verpfändete König Ludwig IV. von Bayern Gehaag mit einem Großteil des Egerlandes im Nordgau seinem Schwager, König Johann von Böhmen aus dem Hause Luxemburg für 20.000 Silbergulden. Das Pfand wurde nie eingelöst und Gehaag gehört seither zu Böhmen.
Die Besitzer des Lehensgutes „von der Hage" wechselten in rascher Folge. Den Gutshof Gehaag erwarb 1631 der Egerer Patrizier und Bürgermeister Werndl von Lehenstein. Schwedisch-evangelische Truppen zerstörten 1645 die Burg von Gehaag, deren Mauerreste abgetragen wurden. Sie soll bei dem späteren Bauernhof Gehaag Nr. 3 und in der Nähe der späteren Ziegelei des Ortes gestanden haben.
Bis zum Bau der Eisenbahn im Jahr 1880 war Gehaag ein Bauerndorf, dessen Lehm- und Tongruben in einer Ziegelei genutzt wurden. Dann wurde das Dorf Gehaag ein Vorort von Eger mit preiswertem Baugrund. Es entstanden eine Malzkaffeefabrik und Siedlungen für Werktätige mit etwa 100 Häusern an der Grenze zur Stadtgemeinde Eger.

Háje byly v 13. století předhradím štaufského Císařského hradu v Chebu a jako léno říšského města Chebu je spravoval šlechtický rod Paulsdorfů. Když bratři Eckhard, Albrecht a Walther Notthafftové ze Skalné prodali klariskám v Chebu desátek „zu Hag", bylo zmíněno příslušné osídlení rodinami sedláků, které byly dědičně poddané a povinné robotou a placením poplatků.
V roce 1322 dal král Ludvík IV. Bavorský Háje s velkou částí Chebska v Severní marce v léno svému švagrovi Janu Lucemburskému za 20.000 hřiven stříbra. Toto léno nebylo nikdy vyplaceno a Háje tak od této doby patřily k Zemím Koruny české.
Vlastníci tohoto lenního statku „von der Hage" se velmi rychle měnili. Statek Háje získal v roce 1631 chebský měšťan a starosta Werndl z Lehensteinu. Hrad v Hájích byl v roce 1645 zničen evangelickým švédským vojskem, zbytky jeho zdiva byly strženy. Měly pak stát u pozdějšího statku v Hájích č. 3 v blízkosti pozdější cihelny.
Až do stavby železnice v roce 1880 byly Háje selskou vesnicí, jejíž hlína a jíly byly využívány v cihelně. Pak se z Hájů stalo předměstí Chebu s výhodnou cenou pozemků. Vznikla továrna na cikorku a pro pracující se na hranici města Cheb vybudovala sídliště s cca 100 obytnými domy.

Die Kaiserpfalz
Císařský palác

Svoji dlouhou historii začal Chebský hrad psát na začátku 12. století. Mimo jiné je spojen s mocným rodem Štaufů, z jejichž řad vzešlo mnoho římských králů a císařů. Tak jako známý Friedrich Barbarossa, který nechal původní hrad přestavět na císařskou falc.

Dodnes se uchovalo jen torzo původního skvostného paláce, mohutná obranná Černá věž, údajně nejstarší stavba v Chebu a především jedinečná románsko-gotická dvojitá kaple svatého Martina, Erharda a Uršuly.

Friedrich Barbarossa osobně navštívil hrad opakovaně, konaly se zde říšské sněmy a pobýval zde krátce před svou třetí křížovou výpravou, při které nečekaně nalezl smrt ve vodách divoké řeky Saleph. Ale na Chebském hradě pobývali také jiní panovníci - Karel IV. nebo husitský král Jiří z Poděbrad.

Hrad zažil v těžkých a neklidných dobách řadu válek a dobývání. Své stopy zde zanechaly husitské války, švédští žoldáci i oddíly francouzského krále Ludvíka XV. ve 40. letech 18. století. Posledně jmenovaný byl na válečné stezce s nepřekonatelnou Marií Terezií, jedinou ženskou panovnicí Zemí Koruny České.

Naposledy byl hrad přebudován na přelomu 17. a 18. století, na obrannou barokní pevnost.

Mimochodem: Věrní důstojníci Albrechta z Valdštejna, kteří zde 25. února 1634 padli za oběť vražednému běsnění, mají od této doby údajně zoufale obcházet hrad jako duchové.

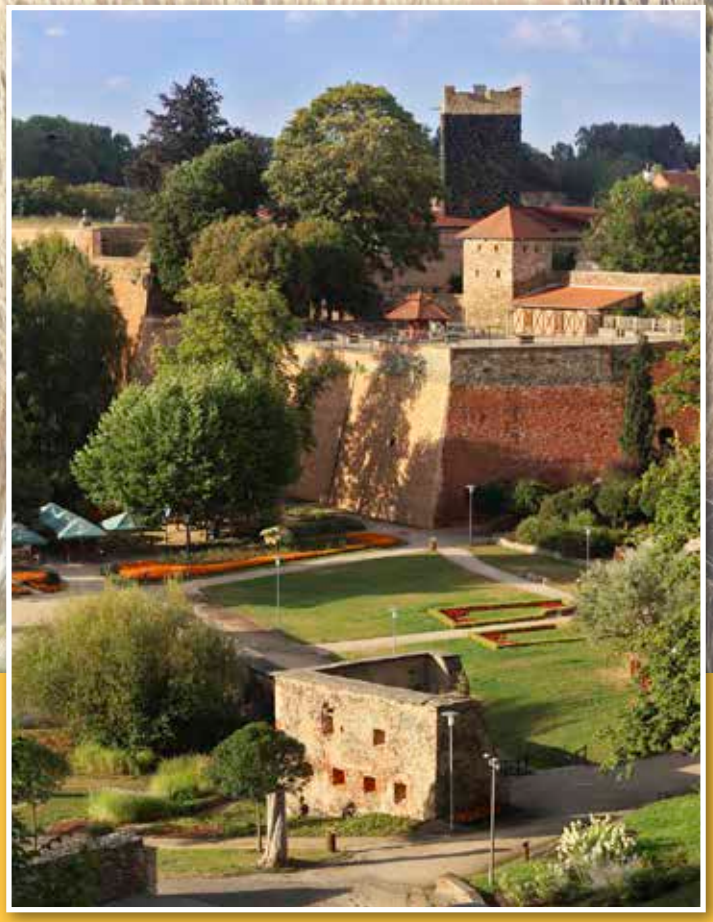

Ihre überlange Geschichte begann die Egerer Burg bereits zu Beginn des 12. Jahrhunderts zu schreiben. Sie ist unter anderem mit dem mächtigen Geschlecht der Staufer verbunden, aus dem eine Reihe römisch-deutscher Könige und Kaiser hervorgegangen war. So auch der berühmte Friedrich Barbarossa, der gegen Ende des 12. Jahrhunderts die ursprüngliche Burganlage zur Kaiserpfalz ausbauen ließ.

Bis heute haben sich ein Torso des einst glanzvollen Palas , der gewaltige wehrhafte Schwarze Turm, vermutlich das älteste Bauwerk in Eger, und vor allem die einzigartige romanisch-gotische Doppelkapelle der Heiligen Martin, Erhard und Ursula erhalten.

Wiederholt besuchte Friedrich Barbarossa persönlich die Burg, hielt hier Reichstage ab und weilte hier kurz vor seinem dritten Kreuzzug, auf dem er unerwartet im reißenden Fluss Saleph seinen Tod fand. Aber auch andere Herrscher dieser Zeit, wie Karl IV. oder der Hussitenkönig Georg von Podiebrad statteten der Egerer Burg einen Besuch ab.

Die Burg erlebte in harten und unruhige Zeiten auch eine Reihe von Kriegen und Eroberungen. Die Hussiten, die im Dienst der Schweden kämpfenden Landsknechte und in den 40er Jahren des 18. Jahrhunderts die Truppen des französischen Königs Ludwig XV. hinterließen hier ihre Spuren. Letzterer stand mit der unüberwindbaren Maria Theresia, der einzigen weiblichen Person der Böhmischen Krone, auf Kriegsfuß.

Letzmalig wurde die Burg um die Wende vom 17. zum 18. Jahrhundert teilweise zu einer wehrhaften barocken Zitadelle ausgebaut.

Übrigens: Die hier am Abend des 25. Februar 1634 einem mörderischen Wüten zum Opfer gefallenen letzten Getreuen des Albrecht von Wallenstein sollen seither als Gespenster verzweifelt in der Burg umhergehen.

Cheb
Eger

Die Wurzeln der Stadt Eger, einer der ältesten Städte in Böhmen, reichen bis in das 9. Jahrhundert zurück. Die Reste der slawischen Burgstätte an der Stelle der heutigen Burg belegen die strategische Lage am Fluß Ohře (Eger). Schriftlich erwähnt wurde es das erste Mal in einem Dokument des deutschen Königs Heinrich IV. aus dem Jahre 1061 unter dem Namen Egire, der vom keltischen Namen des vorbeifließenden Flusses Agara abgeleitet und ins Deutsche als Eger übernommen wurde. Die böhmische Benennung ist seit 1322 dokumentiert.

In der ersten Hälfte des 12. Jahrhunderts wurde Eger von den Vohburger Markgrafen verwaltet. Es kam zu einer deutschen Kolonisierung. Im Jahre 1149 geriet es unter die regierende Reichsdynastie der Hohenstaufen. Deren bedeutsamster Vertreter Kaiser Friedrich Barbarossa machte aus Eger einen Stützpunkt seiner Machtpolitik gegen das böhmische Fürstentum. Angesichts der vorteilhaften Lage zeigten auch böhmische Monarchen großes Interesse. Unter dem Vorwand einer Erbschaft besetzte Přemysl Ottokar II. das ehemals slawische Gebiet und schloss es vorübergehend dem böhmischen Staat an. Bis 1305 wurde Eger von Ottokars Sohn Wenzel II. verwaltet, dem es als Mitgift seiner Ehefrau Guta, der Tochter von Kaiser Rudolf von Habsburg, unterlag. Obwohl die Stadt nach Wenzels Tod erneut dem Reich unterstellt war, unterhielten die Egerländer mit den böhmischen Ländern gute Beziehungen und waren nach dem Aussterben des Přemyslidengeschlechts selbst an einer Stabilisierung der Verhältnisse interessiert. Zu einer dauerhaften Bindung des Egerlandes an die böhmischen Krone kam es im Jahre 1322. Der böhmische König Jan von Luxemburg erhielt Eger als Erbpfand von Ludwig Bauer für seine im Kampf um den Kaiserthron erwiesenen Dienste. Im 14. Jahrhundert nahm es eine bedeutende Rolle im Kaiserreich ein und war mit seinen etwa 7300 Einwohnern die viertgrößte Stadt in Böhmen. Es wurden ihr zahlreiche Privilegien zuerkannt. So waren die Egerländer im gesamten Reich durch die Goldene Bulle von Zoll und Maut befreit, sie besaßen einen eigenen Landtag, ein eigenes Landesgericht sowie das Münzprägerecht (seit 1235). Durch die Stadt führte auch eine der wichtigsten Handelswege, die sogenannte „Via Regia".

Während der Hussitenkriege stand die Stadt auf katholischer Seite und war Ausgangspunkt der Kreuzzüge in den Jahren 1421 und 1427. In die Geschichte eingegangen sind die diplomatischen Verhandlungen der Vertreter des Baseler Konzils und der Hussiten. Treue erwies die Stadt auch dem „Hussitenkönig" Georg von Podiebrad, was seine sich wiederholenden Besuche und schließlich die hier statt gefundenen Hochzeiten seiner Kinder beweisen.

Während des Dreißigjährigen Krieges litt Eger durch häufige Feld- und Streifzüge sowie Einnahmen durch Schweden, Sachsen und kaiserliche Armeen. Es prägte die europäische Geschichte durch die Bluttat vom 25. Februar 1634, als der kaiserliche Generalisimus Albrecht von Waldstein durch die Hand des irischen Hauptmanns Deveroux starb. Nicht nur durch die Kriegsereignisse, sondern auch den Einfluß des Niedergangs norditalienischer und süddeutscher Städte kam es zu einer wirtschaftlichen Stagnation. Auf Grundlage eines Erlasses von Ferdinand III. im Jahre 1652 begann sich Eger in eine Militärfestung zu verwandeln. Der mächtige Barockbau wurde jedoch erst 1740 fertiggestellt als das Festungssystem bereits unwirksam und veraltet war, was zwei Jahre später den Franzosen die Belagerung vereinfachte. Ein kaiserlicher Auftrag brachte führende Bauherren nach Eger, wie Dienzenhofer, Bayer, Alliprandi oder Pfeffer. Ihnen ist es zu verdanken, dass so bedeutsame Stadtbauten entstanden sind, wie die Kirche der Heiligen Klara, das Dominikanerkloster oder das Rathaus.

Das Angesicht der Stadt veränderte sich grundlegend zu Beginn des 19. Jahrhunderts. Die Festung von Eger wurde aufgelöst und die Festungsmauern zum Abbruch freigegeben. Mit ihnen wurden auch ein großer Teil der ursprünglich gotischen Mauer, sowie deren Stadttore beseitigt. Auch der verheerende Stadtbrand im Jahre 1809 vernichtete viele mittelalterlichen Schätze. Über 100 Häuser, einschließlich der ältesten Kirche in Eger, der Kirche des Heiligen Johannes des Täufers, wurden ein Raub der Flammen. Erst die industrielle Entwicklung brachte wieder einen neuen wirtschaftlichen und kulturellen Aufschwung in die Stadt. 1938 beeinflussten das Münchner Abkommen und der 2. Weltkrieg die Entwicklung. Das Ergebnis war die Aussiedlung der deutschen Bevölkerung und eine Entvölkerung des historischen Kerns von Eger. Der Verfall des Zentrums konnte erst durch eine konsequente Sanierungs- und Rekonstruktionsmaßnahmen (1956-69) aufgehalten werden.
Heute ist Eger nicht nur ein bedeutsames Denkmalschutzgebiet, sondern wird seit 1989 auch zu einem wichtigen Zentrum für kulturelles sowie gesellschaftliches Leben. Übernationale Aktivitäten wie die Euroregio Egrensis sind Symbol der Wiederkehr historischer Traditionen und Ausdruck der Einmaligkeit dieses Region.

Kořeny jednoho z nejstarších českých měst sahají až do 9. století. Pozůstatky slovanského osídlení na místě dnešního hradu dokládají strategickou polohu na řece Ohři. První písemná zmínka o Chebu pod jménem Egire pochází z listiny římského krále Jindřicha IV. z roku 1061, toto označení je odvozeno z keltského pojmenování řeky Ohře Agara převzatého a do němčiny jako Eger. Český název Cheb je zaznamenán od roku 1322.
V první polovině 12. století spravovala hrad markrabata z Vohburku. Došlo k německé kolonizaci. V roce 1149 se dostává pod správu vládnoucí říšské dynastie Štaufů, jejichž nejvýznamnější zástupce, císař Friedrich Barbarossa, si z Chebu vytvořil opěrný bod mocenské politiky proti českému knížectví. Vzhledem ke své výhodné poloze se o území velmi zajímali i čeští vládci. Pod záminkou dědictví obsadil Přemysl Otakar II. původně slovanské území a dočasně jej připojil k českému státu. Do roku 1305 spravoval Cheb Otakarův syn Václav II., kterému město připadlo jako věno jeho manželky Guty, dcery císaře Rudolfa Habsburského. Přestože město bylo po Václavově smrti nově podřízeno říši, udržovali Chebané s českými zeměmi dobré vztahy a měli zájem po vymření Přemyslovců stabilizovat vzájemné vztahy. K trvalému připojení Chebska k Zemím Koruny české dochází za Jana Lucemburského v roce 1322. Český král Jan Lucemburký obdržel Cheb jako dědičnou zástavu od Ludvíka Bavorského za jeho pomoc při boji o císařský trůn. Ve 14. století město zaujalo významnou roli v Římské říši a stalo se počtem 7300 obyvateli čtvrtým největším českým městem. Městu byla přiznána četná privilegia. Tak byli Chebané díky Zlaté bule osvobozeni od placení mýta a cla, měli vlastní zemský sněm, soud i právo razit vlastní mince (od roku 1235). Přes město vedly také důležité obchodní stezky, jako tzv. „Via Regia“.
Během husitských válek stálo město na katolické straně a bylo výchozím bodem pro křížové výpravy v letech 1421 a 1427. Do historie se zapsala diplomatická vyjednávání se zástupci basilejského koncilu a husity. Věrnost prokázalo město také „husitskému králi“ Jiřímu z Poděbrad, což dokazují jeho četné návštěvy a svatby jeho dětí ve městě.
Během Třicetileté války trpěl Cheb častými válečnými taženími i švédským, saským a císařským dobýváním města. Cheb tvořil evropské dějiny díky krvavému činu z 25. února 1634, kdy zde byl zavražděn Albrecht z Valdštejna rukou irského kapitána Deveroux. Nejen díky válečným událostem, ale i díky vlivu úpadku severoitalských a jihoněmeckých měst došlo k hospodářské stagnaci. Na základě nařízení Ferdinanda III. V roce 1652 se Cheb začal proměňovat na vojenskou pevnost. Když však byla mocná barokní stavba v roce 1740 dokončena, byl už pevnostní systém zastaralý a neúčinný, což o dva roky později zjednodušilo Francouzům obléhání města. Císařská zakázka přivedla do města významné barokní stavitele, jako byl Dientzenhofer, Bayer, Alliprandi nebo Pfeffer. Jim patří díky, že vznikly tak významné stavby jako je kostel svaté Kláry, dominikánský klášter nebo budova radnice.

Vzhled města se podstatně změnil na začátku 19. století. Pevnost byla zrušena a městské opevnění bylo zbouráno. S nimi byla zničena velká část původně gotického opevnění a městské brány. Také ničivý požár z roku 1809 zničil mnoho středověkých pokladů. Plamenům padlo za oběť více než 100 domů, včetně nejstaršího kostela v Chebu, kostela Svatého Jana Křtitele. Teprve industrializace přinesla do města opět nový hospodářský a kulturní vzestup. V roce 1938 ovlivnila vývoj Mnichovská dohoda a 2.světová válka. Výsledkem bylo vysídlení německého obyvatelstva a vylidnění historického jádra Chebu. Úpadek historického centra se podařilo zbrzdit až díky důsledné sanaci a rekonstrukčním opatřením v letech 1956-69.
Dnes je Cheb významným památkově chráněným územím a od roku 1989 je důležitým centrem kulturního a společenského života. Přeshraniční aktivity jako je Euroregio Egrensis jsou symbolem návratu k historickým tradicím a výrazem jedinečnosti tohoto regionu.

Kostel svatého Mikuláše
Kirche St. Nikolaus

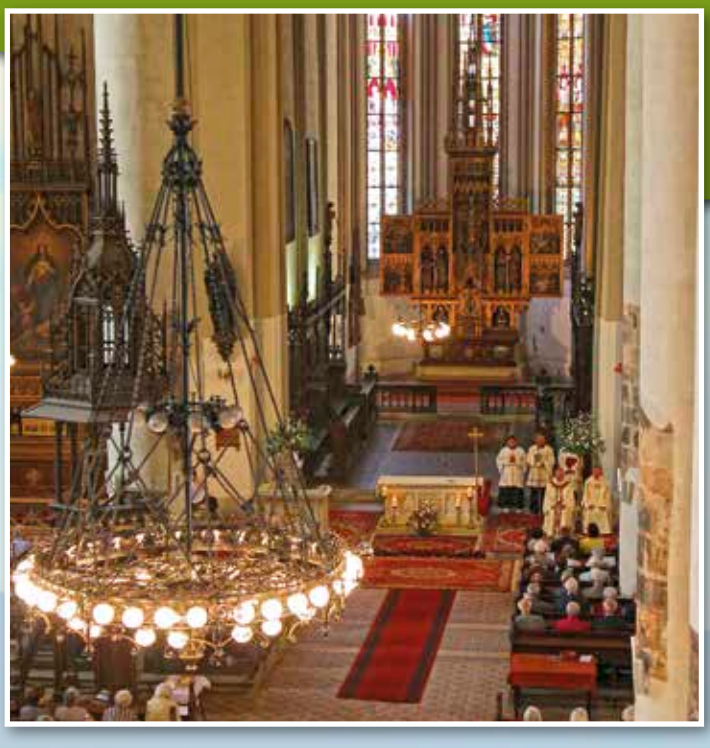

V rámci rozšíření města na začátku 13. století byl severně od náměstí postaven kostel sv. Mikuláše jako románský farní kostel. Je to nejstarší kostel v Chebu. První písemná zmínka kostela se váže k roku 1239, ve kterém byl údajně vysvěcen jeden z postranních oltářů. V roce 1258 postoupil císař patronátní právo Řádu německých rytířů, který si jej ponechal až do konce 16. století.

Z původní stavby jsou dodnes zachovalé především spodní části obou věží a západní portál. Po požáru z roku 1270 byla stará apsida nahrazena novým raně gotickým presbytářem. V polovině 15. století se o přestavbu zasazovali zámožní občané města, přestavba byla provedena v letech 1456 a 1476. Místní mistři Jorgen (Jörg, Georg) z Chebu a později Eberhard (Erhard) Bauer von Aistel (Eischstadt, Aichstätt) vybudovali monumentální třílodní halu se 14 oltáři, byla 50 m dlouhá, 30 m široká a 21 m vysoká. Vymaloval jej mistr Lukas z Norimberka.

Od roku 1658 až do své smrti 1678 byl kantorem kostela Johann Georg Franz Braun, tvůrce mariánské písně „Ave Maria zart" (1675).

Po požáru v roce 1742 byly vypracovány návrhy pro přestavbu věží podle návrhu Balthasara Neumanna i s barokní cibulovou střechou. Po dalším požáru v roce 1809 obdržel kostel vnitřní zařízení v novogotickém slohu (oltář, chrámové lavice, varhany). Poslední stavební úpravy včetně novogotického zastřešení věží byly provedeny v roce 1864.

Při americkém bombovém útoku dne 20. dubna 1945 shořely oba krovy věží. Ve stejném roce byly věže zajištěny nízkým provizorním zastřešením. Dnešní podobu obdržely věže díky rekonstrukci v roce 1966 a díky nadačnímu fondu Historický Cheb v létě 2008. Přitom byly rekonstruovány také novogotické 26 m vysoké špičky věží ve tvaru pyramidy.

Ze starého zařízení kostela se uchovala mimo jiné románská křtitelnice a šest gotických plastik na obou bočních oltářích. V presbytáři se nachází gotický svatostánek. V jižní předsíni kostela stojí dva renesanční náhrobky. K pozůstatkům dřívějšího honosného barokního vybavení patří obraz Uctívání pastýře nad severním vchodem, Ukřižovaný nad jižním vchodem a vyobrazení Přenášení ostatků římského mučedníka Vincenta do kostela v roce 1693. Velká část zařízení, ke které patří také okna s vitrážemi na chebské motivy a středověkým znakem města, varhany z dílny Martina Zause, patří do první (1862/64) a zejména druhé novogotické přestavby kostela (1891-94).

Mit der Egerer Stadterweiterung Anfang des 13. Jahrhunderts wurde nördlich des Marktplatzes die Kirche St. Nikolaus als romanische Pfarrkirche erbaut. Sie ist das älteste Gotteshaus in der Stadt. Die erste schriftliche Erwähnung der Kirche bezieht sich auf das Jahr 1239, in dem angeblich einer der seitlichen Altäre eingeweiht wurde. Im Jahre 1258 trat der Kaiser das Patronatsrecht an den Deutschherrenorden ab, der es bis zum Ende des 16. Jahrhunderts behielt.

Vom ursprünglichen Bau sind heute vor allem die unteren Teile beider Türme und das Westportal erhalten. Nach einem Brand im Jahre 1270 wurde die alte Apsis durch ein frühgotisches Presbyterium ersetzt. Mitte des 15. Jahrhunderts engagierten sich wohlhabende Bürger für den Umbau der Kirche, der zwischen 1456 und 1476 realisiert wurde. Die Stadtwerkmeister Jorgen (Jörg, Georg) von Eger und später Eberhard (Erhard) Bauer von Aistel (Eichstadt, Aichstätt) („Steinmetz von Aistel") errichteten eine monumentale dreischiffige Halle mit 14 Altären, 50 Meter Länge, 30 Meter Breite und 21 Meter Höhe, die Meister Lukas von Nürnberg ausmalte.

Von 1658 bis zu seinem Tod 1678 war Johann Georg Franz Braun, der Verfasser des Marienliedes „Ave Maria zart" (1675), Kantor an St. Nikolaus.

Nach dem Feuer von 1742 wurden zwei Türme mit Barockkuppeln nach einem Entwurf von Balthasar Neumann erhöht und mit einem Barockzwiebeldach geziert. Nach einem weiteren Brand im Jahr 1809 erhielt die Kirche eine historistische Inneneinrichtung im neogotischen Stil (Altar, Chorgestühl und Orgel). Die letzten baulichen Veränderungen einschließlich der neugotischen Überdachung der Türme wurden 1864 durchgeführt.

Bei einem US-amerikanischen Fliegerbombenangriff am 20. April 1945 brannten die Kirchturm-Dachstühle ab. Im selben Jahr wurden die Türme mit einer niedrigen provisorischen Überdachung ersetzt. Ihre heutige Gestalt erhielt die Kirche nach Restaurierungsarbeiten im Jahr 1966 und dank des Stiftungsfonds „Historisches Eger" im Sommer 2008. Dabei wurden auch die neugotischen 26 m hohen pyramidenförmigen Turmspitzen wieder rekonstruiert.

Von der alten Einrichtung der Kirche sind unter anderem ein romanisches Taufbecken und sechs gotische Plastiken auf beiden Seitenaltären erhalten. Im Presbyterium befindet sich ein gotisches Sakramentshaus. In der südlichen Vorhalle stehen zwei Renaissancegrabsteine. Von den Resten der früheren üppigen Barockeinrichtung fallen das große Bild Anbetung der Hirten über dem Nordeingang, der Gekreuzigte über dem Südeingang und eine Darstellung der Übertragung der Gebeine des römischen Märtyrers Vinzenz in die Kirche im Jahre 1693 auf. Der größte Teil der Einrichtung, zu der auch die Mosaikfenster mit Egerer Motiven und mittelalterlichen Wappen und die Orgel aus der Werkstatt von Martin Zaus gehören, entstammt der ersten (1862/64) und vor allem der zweiten neugotischen Umgestaltung (1891/94).

Gartenschau - Gelände
zahradní výstava

Kdo si pamatuje vzhled areálu před revolucí, jistě potvrdí, že zde došlo k výrazné proměně. V době komunistické vlády byla tato plocha v zoufalém zchátralém stavu.
V roce 2006 byla - v rámci přeshraniční spolupráce s městem Martkredwitz – po dlouhé době opět uspořádána krajinná výstava. Pod vedením Ing. Michala Pospíšila – brzy poté místostarosty města Chebu – se podařilo plochu rekultivovat a proměnit v atraktivní místo k odpočinku.
V roce 2013 byla Krajinka na severní straně Ohře rozšířena o sportovní areál a prostor pro volnočasové aktivity. Dřevěný most na začátku areálu a moderní mostní konstrukce od Davida Vávry u západního vchodu propojují Krajinku se sportovním areálem a zvou k příjemné procházce.
Hlavním vchodem na Krajinku je Písečná brána v nejužším místě mezi hradem a řekou. Odtud se údolí rozšiřuje a procházky jsou lemovány historickými budovami a romantickým tokem řeky Ohře. Plochy jsou zařízeny tak velkoryse, že si i při větším počtu návštěvníků užijete klid a pohodu. K odpočinku láká mnoho laviček, které jsou na sluníčku nebo ve stínu stromů. Kdo dává přednost pohybu, může potrénovat svaly nebo mysl u hojného počtu společenských her. Pro děti bylo vybudováno velmi kreativní a láskyplně uspořádané dětské hřiště.
Hned u vchodu začínají tematické zahrady, jejichž program určuje sám název. Holandskou zahradu, barokní zahradu Balthasara Neumanna, zahradu tajemství a zahradu travin harmonicky spojují četná umělecká díla, sochy z kamene nebo dřeva do jednotného zahradního uměleckého celku.
Dále se zde rozkládají jednotlivé zahrádky s víkendovými chatičkami, které představují trochu štěstí po šedém pracovním týdnu.
Přes moderně vybudovaný most Davida Vávry vede cesta do sportovního a volnočasového areálu. Odtud se nabízí romantické pohledy přes řeku na Chebský hrad, věže kostela sv. Mikuláše nebo části starého města.
Severně od řeky se nachází moderní sportoviště, areál pro různé aktivity s tribunou pro diváky a lanové centrum. Návštěvníkům slouží i plocha pro horská kola, hřiště na streetball, volejbal, stolní tenis a jiné druhy sportu, atrakcí jsou i cyklostezky a pikniková část.
Dřevěný most, vybudovaný podle staré předlohy, Vás zavede zpět k Písečné bráně u vchodu do areálu.
Od okamžiku, kdy byla Krajinka rozšířena o sportovní areál, se jedná o největší volnočasový a sportovní komplex v celém Karlovarském kraji.

Wer das Egertal unterhalb der Burg noch aus der Zeit der Wende in Erinnerung hat, wird bestätigen, dass hier eine ganz erstaunliche Verwandlung geschehen ist.
Während der kommunistischen Herrschaft war dieses Gelände in einen Zustand trostloser Verwahrlosung geraten.
Im Jahre 2006 aber wurde - grenzüberschreitend in Zusammenarbeit mit der Stadt Marktredwitz - wieder die erste Gartenschau nach langer Zeit durchgeführt. Unter der Leitung von Ing. Michal Pospišíl - bald danach Vizebürgermeister der Stadt Cheb - gelang es, das Gelände zu rekultivieren und in ein attraktives Naherholungsgebiet zu verzaubern.
Im Jahre 2013 wurde die Gartenschau um ein attraktives Sport- und Freizeitareal, nördlich des Eger-Flusses, erweitert. Die hölzerne Fußgängerbrücke am Haupteingang und die moderne Brückenkonstruktion von David Vávra am Eingang West verbinden das Gartenschaugelände mit dem Sportareal und laden zu einem Rundgang ein.
Haupteingang zum Gartenschaugelände ist das historische Sandtor, an der engsten Stelle zwischen der Burg und dem Fluss gelegen. Von hier aus weitet sich das Tal, die Spazierwege sind umgeben von historischen Bauten und dem romantischen Flusslauf der Eger. Die Anlagen sind so großzügig gestaltet, dass auch bei großer Besucherzahl immer angenehme Ruhe und Beschaulichkeit möglich ist. Viele Bänke laden zur Rast im Sonnenschein oder im Schatten der Bäume ein. Wer viel Bewegung bevorzugt, kann in zahlreichen Gesellschaftsspielen Geist und Muskulatur trainieren. Für die Kinder gibt es einen sehr kreativ und liebevoll gestalteten Spielplatz.
Gleich beim Eingang beginnen die Themen-Gärten, bei denen der Name Programm ist. Holländischer Garten, Baltasar-Neumann-Barockgarten, Garten der Geheimnisse und Garten der Gräser - harmonisch fügen sie sich mit zahlreiche Kunstwerken, Skulpturen aus Stein oder Holz, zu einem gärtnerisch gestalteten Gesamtkunstwerk.
Dazwischen liegen die kleinen Gartengrundstücken mit den in Tschechien so beliebten Wochenendhäuschen - das kleine Glück nach einer grauen Arbeitswoche.
Über die modern gestaltete Brücke von David Vávra führt der Weg in das Sport- und Freizeitareal. Von hier hat man immer wieder romantische Blicke über den Fluss auf die Burg, die Türme der Nikolauskirche oder Teile der Altstadt.
Nördlich des Flusses liegen die moderne Sportanlagen, der Mehrzwecksportplatz mit Zuschauertribüne und ein Kletterwald. Ein Mountainbike-Gelände, Plätze für Streetball, Volleyball, Tischtennis, und andere Sportarten, die Radwege und ein Picknickgarten sind weitere Attraktionen für die Besucher.
Eine, nach historischem Vorbild gestaltete, hölzerne Fußgängerbrücke führt zurück zum Sandtor am Haupteingang.
Mit dem um die Sportstätten erweiterten Gelände der Gartenschau besitzt die Stadt Cheb seitdem den größten Freizeit- und Sportkomplex im Karlsbader Bezirk.

Die Radwallfahrt
Cyklopouť

Schon Anfang des Jahres 2019 stand fest, dass es im gleichen Jahr eine Radwallfahrt durch die Fraisch zwischen Neualbenreuth und Cheb in Tschechien geben sollte. Dazu ein kurzer Einblick in die Vorgeschichte und wie der Gedanke hierzu entstanden ist.

Was genau versteht man unter einer Wallfahrt?
Eine Wallfahrt ist eine Reise, um einen religiösen Ort zu besuchen oder um ein religiöses Gebot zu erfüllen. Der Begriff leitet sich von dem althochdeutschen wallen her, was „unterwegs sein, fahren, in eine bestimmte Richtung ziehen" bedeutet.
Eine Wallfahrt ist zugleich ein soziales Ereignis. Das heißt, es kommen viele Gleichgesinnte zusammen und es finden eine Begegnung und ein Austausch zwischen Gläubigen statt.
Die Wallfahrt hatte (und hat auch noch heute) zudem auch immer den Zweck, die religiösen Stätte oder Orten und Institutionen der religiösen Tradition, Lehre und Bildung durch die wallfahrenden Gläubigen und touristisch und historisch Interessierten zu finanzieren.

Wie ist die Radwallfahrt durch die Fraisch entstanden?
Hierfür müssen wir etwas in die Vergangenheit gehen. Wolfgang Üblacker, ein begeisterter Radsportler, hat bereits über 14 Jahren geführte Radtouren angeboten, bei denen er immer von Karlsbad nach Eger gefahren ist. Auf dieser Fahrt ist er immer an Maria Kulm vorbei, nach Eger gekommen und hat sich nach einiger Zeit gedacht, dass es ja verschiedenste Arten von Wallfahrten gibt und warum man nicht eine Radwallfahrt nach Maria Kulm organisiert.
So kam es, dass die Organisatoren um Wolfgang Üblacker mit Rudi Ehstand und Georg Lippert über 10 Jahre erfolgreich die Radwallfahrt von Waldsassen nach Maria Kulm organisiert haben. Es sollte eine gemütliche Zusammenkunft geben, bei der alle die rund 75 Kilometer zurücklegen konnten.
Los ging es dabei jeweils mit einem Wallfahrtssegen vor der Basilika in Waldsassen, in das 37 Kilometer entfernte Maria Kulm. In der Wallfahrtskirche fand ein Gottesdienst mit dem dortigen Pfarrer statt und nach einem gemeinsamen Mittagessen ging es wieder zurück nach Waldsassen. Die Radwallfahrt wurde jedes Jahr sehr gut angenommen und hatte auch eine Rekordteilnehmerzahl von bis zu 250 Teilnehmern.
Da es sich aber mit den Genehmigungen und der Zusammenarbeit in Maria Kulm immer schwieriger gestaltete, war im Jahr 2017 leider Schluss mit der Radwallfahrt von Waldsassen nach Maria Kulm ...

... weiter auf Seite 23 ...

Již na začátku roku 2019 bylo jasné, že ve stejném roce by se měla konat cyklopouť územím Frais(ch) mezi Neualbenreuthem a Chebem v Čechách. Zde je stručný popis toho, co této myšlence přecházelo a jak se zrodila.

Co přesně si máme představit pod pojmem cyklopouť?
Pouť je cesta směřující k návštěvě náboženského místa nebo k naplnění náboženského přikázání. Německé znění slova pouť „Wallfahrt" je odvozeno od starohornoněmeckého „wallen", což znamená „být na cestě, jet, pohybovat se určitým směrem".
Pouť je zároveň společenskou událostí. To znamená, že se sejde mnoho stejně smýšlejících lidí a uskuteční se setkání a výměna mezi věřícími.
Účelem poutí mimo jiné bylo (a stále ještě je) financování náboženských stanovišť či míst a náboženských tradic a zvyklostí, výuky a vzdělávání věřících a zájemců o cestovní ruch a dějiny.

Jak vznikl nápad zorganizovat cyklopouť územím Frais(ch)?
Zde se musíme vrátit trochu do minulosti. Nadšený cyklista Wolfgang Üblacker nabízel již déle než 14 let organizované výlety na kole, při kterých jezdíval vždy z Karlových Varů do Chebu. Při těchto výletech vždy projížděl do Chebu kolem Chlumu sv. Máří a po nějaké době si řekl, že existují různé druhy poutí a proč by se tedy nemohla zorganizovat cyklopouť do Chlumu sv. Máří.
A tak organizátoři kolem Wolfganga Üblakera společně s Rudim Ehstandem a Georgem Lippertem po více než deseti letech úspěšně organizovali cyklopoutě z Waldsassenu do Chlumu sv. Máří. Mělo se jednat o společenské setkání, při kterém mohli všichni ujet téměř 75 kilometrů.
Do 37 kilometrů vzdáleného Chlumu sv. Máří se vyjíždělo se vždy od baziliky ve Waldsassenu, kde bylo pouti požehnáno. V poutním kostele se konala bohoslužba s tamním farářem a po společném obědě se odjíždělo zpět do Waldsassenu. Cyklopouť měla každoročně dobrou odezvu a měla také rekordní počet až 250 účastníků.
Jelikož však byla povolení a spolupráce s Chlumem sv. Máří stále obtížnější, znamenal rok 2017 bohužel konec cyklopoutě z Waldsasssenu do Chlumu sv. Máří ...

... pokračování na straně 23 ...

Radwandern

rund um Neualbenreuth

Die Broschüre „Die Fraisch erfahren“ begleitet Sie durch die Orte entlang der Route der Radwallfahrt Neualbenreuth - Eger, die Dörfer der Frais(ch) und die Neualbenreuther Ortsteile.

In diesem Zusammenhang haben wir für Sie sechs weitere Radwandervorschläge erstellt, die Sie auf abwechslungsreichen Strecken durch das Gemeindegebiet von Neualbenreuth, des Stiftlandes und des benachbarten Tschechiens führen. Je nach Kondition sind diese sowohl für eBikes als auch für klassische Räder geeignet. Die Streckenführungen verlaufen fast ausschließlich auf Radwegen, Verbindungsstraßen und Forstwegen.

Für Mountainbiker stehen zwei Routenvorschläge über den Dyleň (TIllenberg) zur Auswahl.

Alle Strecken sind nicht speziell markiert, weisen aber häufig Beschilderungen mit Entfernungsangaben auf. Navigationshilfen und weitere Informationen erhalten Sie über die QR-Codes oder direkt auf dem Wanderportal www.wandern-in-neualbenreuth.de. Dort finden Sie auch die Touren des Landkreises und die Beschreibung der Radfernwege in der Region.

Brožura „Poznejte území Frais(ch)“ Vás bude provázet místy podél trasy cyklopoutě Neualbenreuth - Cheb, po vesnicích oblasti Frais(ch) a obecních částech Neualbenreuthu.

V této souvislosti jsme pro Vás sestavili dalších šest návrhů cykloturistických výletů, které Vás po rozmanitých trasách provedou územím Neualbenreuthu, Stiflandu a sousedící České republiky. Podle kondice jsou vhodné jak pro elektro-kola, tak i pro klasická kola. Trasy jsou vedeny téměř výhradně po cyklostezkách, spojovacích silnicích a lesních cestách.

Cyklisté na horských kolech si mohou vybrat ze dvou navrhovaných tras přes vrch Dyleň.

Všechny trasy nejsou speciálně vyznačené, ale často mají označení s informacemi o vzdálenosti. Navigační a další informace získáte prostřednictvím QR-kódu nebo přímo na turistickém portálu www.wandern-in-neualbenreuth.de

Rundtour zur „Radwallfahrt“
Okružní trasa „Cyklopouť“

Länge / Délka: ca. 45 km
Tiefster Punkt / Nejnižší bod: ca. 430 m
Höchster Punkt / Nejvyšší bod: ca. 620 m
Höhenunterschied / Výškový rozdíl: ca. 500 m

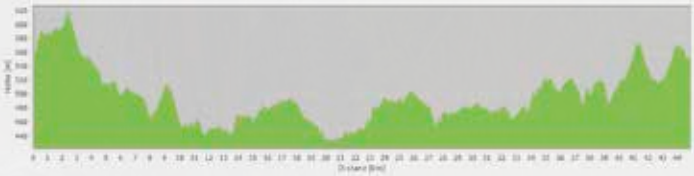

Cykloturistika kolem Neualbenreuthu

Radrunde Neualbenreuth
Cyklistický okruh Neualbenreuth

Länge / Délka: ca. 41 km
Tiefster Punkt / Nejnižší bod: ca. 470 m
Höchster Punkt / Nejvyšší bod: ca. 715 m
Höhenunterschied / Výškový rozdíl: ca. 575 m

Von Neualbenreuth zum Grenzlandturm - Verbindungsstraße über Schönstattkapelle, Richtung Altmugl - Staatsstraße Richtung Mähring - Abzw. Waldweg über Kapelle Alter Herrgott Richtung Wondreb - kurz über Staatsstraße - dann links auf den Waldweg über Rosall zum Wanderparkplatz Wernersreuth - über Wernersreuth und Hartlkapelle Richtung Waldsassen - zur Pfudermühle und durch Querenbach - den Wanderweg zum 50. Breitengrad und über Hardeck zurück

Z Neualbenreuthu k rozhledně Grenzlandturm - spojovací silnice kolem Schönstattské kapličky, směr Altmugl - státní silnice směr Mähring - odb. na lesní cestu kolem kaple Alter Herrgott směr Wondreb - kousek po státní silnici - pak vlevo na lesní cestu přes Rosall na parkoviště pro turisty Wernersreuth - přes Wernersreuth a Hartlkapelle směr Waldsassen - k Pfudermühle a přes Querenbach - turistickou stezkou k 50. rovnoběžce a zpět přes Hardeck

Neualbenreuth und seine Ortsteile
Neualbenreuth a jeho obecní části

Länge / Délka: ca. 39 km
Tiefster Punkt / Nejnižší bod: ca. 485 m
Höchster Punkt / Nejvyšší bod: ca. 715 m
Höhenunterschied / Výškový rozdíl: ca. 610 m

Nach Sibyllenbad - über Feldweg zur Staatsstraße - Staatsstraße bis Querenbach - Wanderweg/Gemeindestraße über Poxdorf nach Wernersreuth - Richtung Pfaffenreuth, Allerheiligen-Kirche, Kornmühle - Kreisstraße Richtung Wondreb, dann Egglasgrün - Wanderweg über Naturfreundehaus nach Motzersreuth - Gemeindestrasse nach Schachten - Kreisstraße Richtung Ottengrün - Staatsstraße über Platzermühle nach Altmugl - Verbindungsstraße bis Schönstatt-Kapelle - über Grenzlandturm zurück

Do Sibyllenbadu - po polní cestě ke státní silnici - státní silnice do Querenbachu - turistická stezka/obecní silnice před Poxdorf do Wernersreuthu - směr Pfaffenreuth, kostel Allerheiligen-Kirche, Kornmühle - okresní silnice směr Wondreb, pak Egglasgrün - turistická stezka přes Naturfreundehaus do Motzersreuthu - obecní silnicí do obce Schachten - okresní silnice směr Ottengrün - státní silnice přes Platzermühle do Altmuglu - spojnice ke kapli Schönstatt-Kapelle - zpět kolem rozhledny Grenzlandturm

Reise in die Vergangenheit
Cesta do minulosti

Länge / Délka: ca. 58 km
Tiefster Punkt / Nejnižší bod: ca. 440 m
Höchster Punkt / Nejvyšší bod: ca. 760 m
Höhenunterschied / Výškový rozdíl: ca. 710 m

Von Neualbenreuth die Wanderwege nach Tschechien bis zur alten Armeestraße - die Grenze entlang bis Vysoká - Abstecher nach Háj möglich - auf dem Radweg 36 bis zur Talsperre Jesenice - Nebenstraße nach Kosly bis zur Armeestraße - parallel zur Grenze nach Starý Hroznatov - über die Grenze nach Mammersreuth zum Fernradweg „Grünes Dach“ und zurück

Z Neualbenreuthu turistickými stezkami do Čech a ke staré vojenské cestě - podél hranice do Vysoké - možná zajížďka na Háje - po cyklostezce 36 až k přehradě Jesenice - vedlejší silnice na Kozly až k vojenské cestě - souběžně s hranicí na Starý Hrozňatov - přes hranice do Mammersreuthu k dálkové cyklotrase „Zelená střecha /Grünes Dach“ a zpět

Sibyllenbad - Marienbad
Sibyllenbad - Mariánské Lázně

Länge / Délka: ca. 57 km
Tiefster Punkt / Nejnižší bod: ca. 535 m
Höchster Punkt / Nejvyšší bod: ca. 760 m
Höhenunterschied / Výškový rozdíl: ca. 810 m

Vom Sibyllenbad den Fernradweg „Grünes Dach“ die Staatsstraße Richtung Mähring - Wechsel zum „Iron Curtain Trail“ bis Tachovská Huť - die Nebenstraßen über Drmoul nach Tachovská Huť - die Alej Svobody nach Stará Voda - die Nebenstraße bis Vysoká - den Fernradweg „Iron Curtain Trail“ bis Nähe Mýtina - über Železná hůrka und Neualbenreuth nach Sibyllenbad

Ze Sibyllenbadu na dálkovou cyklotrasu „Zelená střecha/Grünes Dach“ po státní silnici směr Mähring - přejezd na cyklotrasu podél Železné opony „Iron Curtain Trail“ až do Tachovské Huti - vedlejší silnice přes Drmoul do Tachovské Huti - Alej Svobody do Staré Vody - vedlejší silnice do Vysoké - na dálkovou cyklotrasu „Iron Curtain Trail“ až k Mýtině - přes Železnou hůrku a Neualbenreuth do Sibyllenbadu

Grenzland-Erkundung
Poznejte pohraničí

Länge / Délka: ca. 60 km
Tiefster Punkt / Nejnižší bod: ca. 430 m
Höchster Punkt / Nejvyšší bod: ca. 620 m
Höhenunterschied / Výškový rozdíl: ca. 555 m

Von Neualbenreuth nach Tschechien über Mýtina - die Nebenstraße nach Doubrava und Lipová - über Radweg 36 zum Stadtrand Cheb -Wechseln zum Fernradweg „Iron Curtain Trail“ zur Stadtmitte - Wechsel zum Fernradweg „Eurovelo 4“ nach Schirnding - Fernradweg „Grünes Dach“ über Münchenreuth und Waldsassen zurück

Z Neualbenreuthu do Čech přes Mýtinu - vedlejší silnice do Doubravy a Lipové - po cyklotrase 36 na okraj Chebu - přejezd na dálkovou cyklotrasu „Iron Curtain Trail“ do centra města - přejezd na dálkovou cyklotrasu „Eurovelo 4“ do Schirndingu - dálková cyklotrasa „Zelená střecha / Grünes Dach“ přes Münchenreuth a Waldsassen zpět

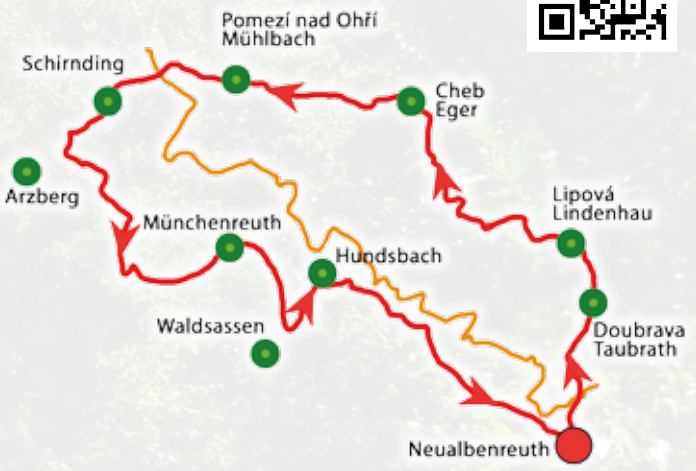

Land - Stadt - Fluß
Krajina - město - řeka

Länge / Délka: ca. 67 km
Tiefster Punkt / Nejnižší bod: ca. 460 m
Höchster Punkt / Nejvyšší bod: ca. 780 m
Höhenunterschied / Výškový rozdíl: ca. 630 m

Von Neualbenreuth über Land den Staatsstraßen am Grenzverlauf folgend - die Kreisstraße in das Tirschenreuther Becken zur Kreisstadt Tirschenreuth - weiter die Radwege über die Städte Mitterteich und Waldsassen - im Wondrebtal auf den Fernradweg „Grünes Dach Europa“ und über das Muglbachtal zurück nach Neualbenreuth

Z Neualbenreuthu krajinou po státní silnici kopírovat průběh hranice - okresní silnice do Tirschenreuthské pánve do okresního města Tirschenreuth - dále po cyklostezkách přes města Mitterteich a Waldsassen - v údolí Wondrebtal na dálkovou cyklotrasu „Zelená střecha Evropy/ Grünes Dach Europa“ a přes údolí Muglbachtal zpět do Neualbenreuthu

Biken im Grenzbereich
Bikování v příhraničí

Länge / Délka: ca. 24 km
Tiefster Punkt / Nejnižší bod: ca. 505 m
Höchster Punkt / Nejvyšší bod: ca. 935 m
Höhenunterschied / Výškový rozdíl: ca. 505 m

Vom Wohnmobilstellplatz Sibyllenbad die Wanderwege nach Tschechien bis zur alten Armeestraße - durchs Tal des Stabnitzer Baches über den Nord-West-Hang des Dyleň zum Gipfel - die Wanderpfade zur Wüstung Neumugl und ins Muglbachtal zum Wasserfall - über den Wanderweg nach Ernestgrün, die Sibyllenquelle und Neualbenreuth zum Sibyllenbad

Od parkoviště pro obytné přívěsy „Wohnmobilstellplatz Sibyllenbad" po turistických stezkách do Čech až ke staré vojenské cestě - údolím potoka Stabnitzer Bach přes severozápadní svah Dyleně na vrchol - turistické stezky k samotě Neumugl a do údolí Muglbachtal k vodopádu - po turistické stezce do Ernestgrünu, k Sibylininu prameni, do Neualbenreuthu do lázní Sibyllenbad

mit Unterstützung von MTB Oberpfalz

Über Stock, Stein und Tillenberg
Přes pařezy, po kamenech a na Dyleň

Länge / Délka: ca. 33 km
Tiefster Punkt / Nejnižší bod: ca. 490 m
Höchster Punkt / Nejvyšší bod: ca. 935 m
Höhenunterschied / Výškový rozdíl: ca. 725 m

Vom Wanderparkplatz „Egerer Wald" die Wanderwege und -pfade hinauf zum Dyleň - von der ehem. Kaserne die alte Armeestraße über den Železná hůrka nach Neualbenreuth - den Gedankentalpfad bis Maiersreuth - die Wanderwege nach Motzersreuth - zum Wanderparkplatz Wernersreuth - die Wanderpfade über den Ringelfelsen zurück zum Ausgangpunkt

Z turistického parkoviště „Egerer Wald" po turistických stezkách a pěšinách nahoru na Dyleň - od bývalých kasáren starou vojenskou cestou přes Železnou hůrku do Neualbenreuthu - Stezkou zamyšlení do Maiersreuthu - turistickou stezkou do Motzersreuthu - k turistickému parkovišti Wernersreuth - po turistických stezkách přes Ringelfelsen zpět k výchozímu bodu

mit Unterstützung von MTB Oberpfalz

Wandern in Neualbenreuth
Natur erleben in herrlicher Landschaft

www.wandern-in-neualbenreuth.de

Gäste-Information Neualbenreuth/Sibyllenbad
Marktplatz 10 • 95698 Neualbenreuth
Tel. +49 9638 933-250
neualbenreuth@sibyllenbad.de
www.neualbenreuth.de

Die Radwallfahrt
Cyklopouť

Jak vznikl nápad zorganizovat cyklopouť územím Frais(ch)?

… Organizátoři a zejména přátelé cyklistiky z Čech projevili přání, že by se v tradici cyklopoutí mělo pokračovat.

Pan Černík, který je zodpovědný za výstavbu silnic kolem Chebu a sám je nadšeným cyklistou, kontaktoval pana Üblackera a společně se zrodila myšlenka, nabídnout cyklopouť do Chebu. Bylo však nutné najít správného partnera. Pan Černík převzal zodpovědnost za zajištění povolení v Čechách a možnosti podpory akcí tohoto druhu. Po nějaké době přišli organizátoři a iniciátoři z Chebu za starostou Neualbenreuthu s tím, zda by si nedokázal představit „novou verzi" cyklopoutě s trasou z Neualbenreuthu do Chebu. Tímto nápadem byl okamžitě nadšen a setkal se s příslušnými kolegy a starostou Chebu k zahájení prvních kroků přípravy.

Tak se zrodila myšlenka "Cyklopoutě územím Frais(ch)".

Přesná trasa a průběh akce byly stanoveny při několika setkáních. „Zakladatelé poutě" přispěli svými znalostmi a dlouholetými zkušenostmi, takže praktická realizace myšlenky postupovala rychle. V Chebu se měla konat dvojjazyčná bohoslužba v kostele sv. Mikuláše a v návaznosti společný oběd s přednáškou na téma „Zdravý životní styl" v Kulturním domě „Svoboda".

Organizátoři kladli opravdu velký důraz na to, aby se cyklopoutě mohl zúčastnit každý a jelo se mírným tempem, aby těch necelých 45 kilometrů zvládl každý.

K uspořádání cyklopoutě byla využita možnost finanční podpory Euregia Egrensis a záměr byl koncipován jako malý projekt. Euregio Egrensis podporuje malé přeshraniční projekty formou příspěvků, aby přispělo k soudržnosti v příhraničních regionech a finančně ji podpořilo.

Města Neualbenreuth a Cheb tak využila příležitosti a odstartovala malý projekt. V této souvislosti investoval Neualbenreuth do cyklopřívěsu až na 20 kol, který má být využíván při budoucích projektech a výletech. V rámci projektu byla také zhotovena brožura o 1. Cyklopouti územím Frais(ch) doprovázející tuto pouť symbolicky po historických stopách a zvoucí k projetí trasy nebo k návštěvě jednotlivých míst. Dále byly zpracovány návrhy přeshraničních tras pro cyklisty.

Wie ist die Radwallfahrt durch die Fraisch entstanden?

... Den Organisatoren und vor allem auch den Radfahr-Freunden aus Tschechien, war es ein Anliegen, dass die Tradition der Rad-Wallfahrten fortgeführt werden sollte.

Herr Cernik, Verantwortlicher für den Straßenbau rund um Cheb und selbst begeisterter Radsportler, ist daraufhin auf Herrn Üblacker zugekommen und zusammen wurde die Idee geboren, eine Radwallfahrt nach Cheb anzubieten. Es musste nur noch der richtige Partner hierfür gefunden werden. Herr Cernik übernahm die Verantwortung für die Genehmigungen für Tschechien und die Fördermöglichkeiten für derartige Veranstaltungen. Nach einiger Zeit kamen die Organisatoren und die Initiatoren aus Cheb auf Bürgermeister Meyer aus Neualbenreuth zu, ob sich dieser nicht eine „Neuauflage" der Radwallfahrt mit einer Route von Neualbenreuth nach Cheb vorstellen könnte. Er war sofort begeistert davon und hat sich mit den zuständigen Kollegen und Bürgermeistern aus Eger getroffen, um mit den ersten Vorbereitungen zu beginnen.

Damit war die Idee über die „Radwallfahrt durch die Fraisch" geboren.

Die genaue Route und der Ablauf wurden bei mehreren Treffen festgelegt. Die „Wallfahrtsgründer" haben ihr Wissen und die langjährige Erfahrung mit eingebracht, so dass die praktische Umsetzung der Idee schnell voran schritt. In Cheb sollte es einen zweisprachigen Gottesdienst in der Basilika St. Nikolaus geben und im Anschluss ein gemeinsames Mittagessen im Kulturhaus „Svoboda" mit einem Vortrag zum Thema „Gesunder Lebensstil".

Die Organisatoren legten sehr großen Wert darauf, dass wirklich jeder bei der Radwallfahrt teilnehmen kann und diese im gemäßigten Tempo zurückgelegt wird, so dass jeder die rund 45 Kilometer zurücklegen kann.

Für die Radwallfahrt hat man die Fördermöglichkeiten der Euregio-Egrensis genutzt und ein Kleinprojekt aus dem Vorhaben gemacht. Die Euregio Egrensis unterstützt grenzüberschreitende Kleinprojekte mit Zuschüssen, um die Zusammenarbeit und den Zusammenhalt in den Grenzregionen zu unterstützen und zu fördern.

So haben Neualbenreuth und Cheb die Möglichkeit genutzt und aus dem Vorhaben ein Kleinprojekt gestartet. In diesem Zusammenhang hat Neualbenreuth in einen Fahrradanhänger für bis zu 20 Räder investiert, welcher für künftige Projekte und Ausflüge genutzt werden soll. Ebenso wurde in diesem Zusammenhang diese Broschüre über die 1. Radwallfahrt durch die Fraisch erstellt die symbolisch die Wallfahrt auf historischen Spuren begleitet und zum Nachfahren oder zum Besuch der einzelnen Stationen einlädt. Ergänzend dazu gibt es mehrere auch grenzüberschreitende Tourenvorschläge für Fahrradfahrer.

Slapany
Schloppenhof

Das Gut Schloppenhof entstand im 14. Jahrhundert. Im Jahre 1629 erwarb die Patrizierfamilie Schmidel von Seeberg auf Schloppenhof und Scheibenreuth hielt das Gut bis 1703. Nachfolgende Besitzer waren die Familien Martiniz, Schönstädten und Werner. Der Egerer Bürgermeister Werner verkaufte in der zweiten Hälfte des 18. Jahrhunderts die westliche Hälfte des mit Schloppenhof verbundenen Gutes Wildenhof als Dominikalgut an den Bauern Haberer.

Bis zum Beginn des 19. Jahrhunderts blieb Schloppenhof eine unbedeutende bäuerliche Ansiedlung. Nachdem der Fabrikant Bachmayer gegenüber dem Dorf am linken Ufer der Wondreb eine Spinnfabrik mit 40 Spinnmaschinen errichtet hatte, erweiterte sich der Ort auch auf das andere Flussufer. Im Jahre 1837 erwarben Johann Wilhelm Diehl, Gottlieb Bayer u. Co. die Baumwollspinnerei. Im Jahre 1863 begann die AG der Bayerischen Ostbahnen mit dem Bau der Bahnstrecke Waldsassen-Eger, die hinter der Spinnerei über die Felder führte. 1865 wurde der Bahnverkehr aufgenommen, die Züge verkehrten jedoch ohne Zwischenhalt zwischen den beiden Städten. Die Vigogne-Spinnerei von Emil Schmidt & Co. wurde in der zweiten Hälfte des 19. Jahrhunderts zum größten Arbeitgeber in der ländlichen Region südlich von Eger. Außerdem gab es im Ort eine Brauerei, eine Mühle, ein Basaltwerk und einen Schlachthof. 1893 wurde östlich von Schönlind der Bahnhof Schloppenhof eingerichtet. Zu Beginn des 20. Jahrhunderts wurde die Mühle an der Wondreb um ein Sägewerk und ein Wasserkraftwerk mit zwei Turbinen erweitert, das 1907 den Betrieb aufnahm und fünf Dörfer in Böhmen und vier in Bayern mit Elektroenergie versorgte.

Im Jahre 1930 hatte Schloppenhof ca. 250 deutschsprachige Einwohner.

Der Bahnverkehr nach Waldsassen wurde im Mai 1945 eingestellt. Nach der Machtübernahme durch die Kommunisten wurde 1949 die Straßenverbindung nach Mammersreuth und Egerteich durch Abriss der Brücke über die Wondreb zerstört. 1967 wurde auch der Bahnverkehr zwischen Cheb und Slapany eingestellt.

Auf der zugewachsenen Bahntrasse wurde der Radwanderweg nach Hundsbach angelegt.

Panské sídlo Schloppenhof vzniklo ve 14. století. V roce 1629 získala Šlapany a Okrouhlou (Scheibenreuth) patricijská rodina Schmidelů ze Seeberka a vlastnila tento majetek až do roku 1703. Dalšími majiteli byly rodiny Martini, Schönstädt a Werner. Chebský starosta prodal ve druhé polovině 18. století západní polovinu statku Wildenhof spojeného se Šlapany sedlákovi Habererovi jako panské sídlo.

Až do začátku 19. století zůstaly Šlapany bezvýznamnou venkovskou osadou. Poté, co továrník Bachmayer postavil na levém břehu Odravy naproti osadě přádelnu se 40 spřádacími stroji, rozšířila se osada také na druhý břeh řeky. V roce 1837 získali přádelnu bavlny Johann Wilhelm Diehl, Gottlieb Bayer a spol. V roce 1863 zahájila akciová společnost Bayerische Ostbahnen (Bavorské východní dráhy) výstavbu železniční trati Waldsassen - Cheb, která byla vedena poli za přádelnou. V roce 1865 byl zahájen provoz, vlaky však jezdily mezi oběma městy bez zastávky. Ve druhé polovině 19. století se stala přádelna Vigogne-Spinnerei Emila Schmidta & Co. největším zaměstnavatelem venkovského regionu jižně od Chebu. Dále se zde nacházel pivovar, mlýn, továrna na zpracování čediče a jatka. V roce 1893 bylo východně od Krásné Lípy (Schönlind) vybudováno nádraží Šlapany. Na začátku 20. století byl mlýn na Odravě rozšířen o pilu a vodní elektrárnu se dvěma turbínami, která byla zprovozněna v roce 1907 a zásobovala elektřinou pět vesnic v Čechách a čtyři v Bavorsku.

V roce 1930 žilo ve Šlapanech cca 250 německy mluvících obyvatel.

Železniční doprava do Waldsassenu byla v květnu 1945 zastavena. Poté, co převzali moc komunisté, bylo silniční spojení do Mammersreuthu a Egerteichu přerušeno zničením mostu přes řeku Odravu. V roce 1967 byla zrušena také železniční doprava mezi Chebem a Šlapany. Na zarostlé železniční trati byla vybudována cyklostezka do Hundsbachu.

Krásná Lípa
Schönlind

Krásná Lípa befand sich unmittelbar an der deutsch-tschechischen Grenze.
Die erste urkundliche Erwähnung von „Schönlinten" erfolgte 1312. Im Jahre 1395 bestand das Dorf aus 16 Bauernwirtschaften. Schönlind bestand im Jahre 1424 aus neun Großbauerngütern, fünf Kleinbauernhöfen und einer Mühle.
Die Bahnstrecke Waldsassen-Eger führte ab 1863 nördlich des Dorfes über die Felder. 1902 wurde ein Friedhof für die Einwohner von Schönlind, Wies und Schloppenhof angelegt.
Der tschechische Ortsname Krásná Lípa wurde 1920 eingeführt. Im Jahre 1930 bestand Schönlind/Krásná Lípa aus 22 Häusern, darunter 15 Vierseithöfen, und hatte 148 Einwohner. Bis 1957 wurde das Dorf devastiert. Erhalten blieb lediglich der Friedhof, der dem Verfall überlassen wurde. Nach dem Fall des Eisernen Vorhangs wurde er wieder in einen gepflegten Zustand versetzt.
Am ehemaligen Bahnhof Slapany entstand nach der Samtenen Revolution eine Siedlung, die den Namen Krásná Lípa erhielt.
Das in unmittelbarer Nähe des von böhmischen und deutschen Touristen häufig genutzten Radwanderweges auf der einstigen Bahnstrecke liegende Friedhofsgelände, war in einem beschämenden Zustand. So wurde eine Neugestaltung beschlossen. Bestandteil der 2014 durchgeführten Arbeiten war die Abgrenzung eines Teils des Friedhofsgeländes durch kleine wechselnde Ziegelmauern und Wallhecken aus blühenden Sträuchern, die Gestaltung des Eingangsbereichs mit einem taktvollen Kunstwerk oder das Reinigen und Aufstellen nicht zerstörter Grabsteine. Im hinteren Bereich entstand ein Aussichtspunkt mit dem Ausblick in die Landschaft, ergänzt mit einer einfachen hölzernen Sakralbaukonstruktion. In der Neugestaltung des Friedhofs ist auch eine symbolische Ebene wahrzunehmen, denn das wegen seiner Lage in der unmittelbaren Nähe des Eisernen Vorhangs zerstörte Gelände, verwandelte sich in eine würdevolle Gedenkstätte im Herzen des vereinigten Europas.

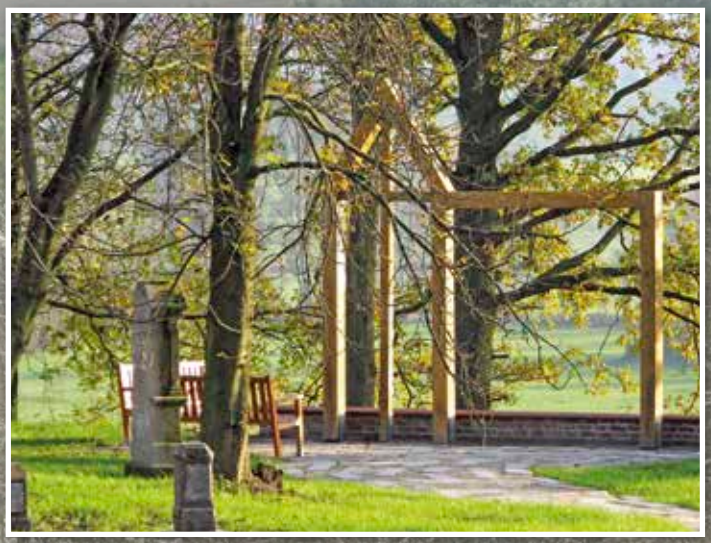

Vesnice Krásná Lípa se nacházela přímo na česko-německé hranici.
První písemná zmínka místa zvaného „Schönlinten" pochází z roku 1312. V roce 1395 tvořilo vesnici 16 selských usedlostí.
V roce 1424 bylo v Krásné Lípě devět velkých statků, pět malých hospodářství a mlýn.
Železniční trať Waldsassen – Cheb vedla od roku 1863 přes pole severně od vesnice. V roce 1902 byl založen hřbitov pro obyvatele Krásné Lípy (Schönlind), Stráže u Chebu (Wies) a Šlapan (Schloppenhof).
České jméno Krásná Lípa získala obec v roce 1920. V roce 1930 bylo v Krásné Lípě 22 domů, 15 z nich byly čtvercové usedlosti a obec měla 148 obyvatel. Do roku 1957 byla vesnice zdevastována. Zachoval se pouze hřbitov, který byl ponechán svému osudu a pustl. Po pádu Železné opony byl hřbitov znovu uveden do řádného stavu.
Na bývalém nádraží Šlapany vznikla po Sametové revoluci osada nazvaná Krásná Lípa.
Hřbitov v bezprostřední blízkosti cyklotrasy na bývalé železniční trati hojně využívané českými a německými turisty byl v hanebném stavu. Proto bylo rozhodnuto o jeho obnově. Součástí prací realizovaných v roce 2014 bylo vymezení části hřbitova malými cihlovými zídkami střídajícími se se živým plotem z kvetoucích keřů, úprava vstupní části s taktně osazeným uměleckým dílem nebo vyčištění a umístění nepoškozených náhrobních kamenů. V zadní části hřbitova bylo vytvořeno vyhlídkové místo s výhledem do krajiny doplněné jednoduchou dřevěnou sakrální konstrukcí. V obnovení hřbitova lze vnímat také symbolickou úroveň, protože lokalita v bezprostřední blízkosti Železné opony zničená kvůli své poloze se proměnila v důstojné pamětní místo v srdci sjednocené Evropy.

Egerteich

Die Fluren der Dörfchens Egerteich liegen unmittelbar an der deutsch-tschechischen Grenze. Im Waldsassener Salbuch aus dem 14. Jahrhundert wurden erstmals neun Einwohner aus Egerteich urkundlich erwähnt. Den Grenzverlauf zu Böhmen markierte der Bachlauf von Lohbach und Stäbnitzbach bis zur Mündung in die Wondreb.
Im 19. Jahrhundert bestanden um den Dorfteich sieben Höfe.
Egerteich war nach Querenbach eingemeindet bevor es 1972 zu Waldsassen kam.
1977 wurde in der Nähe ein Gedenkstein als Erinnerung an die Vertreibung der Bewohner aus Schönlind errichtet.
Südlich des Ortes führte die Bahnlinie von Eger nach Waldsassen vorbei. Auf der Trasse verläuft nun nach Osten ein Fuß- und Radweg am ehemaligen Friedhof der Wüstung Krásná Lípa (Schönlind) vorbei weiter nach Slapany (Schloppenhof) führt.
1969 scheiterte bei Egerteich ein Fluchtversuch zweier Ingenieure aus der damaligen DDR. Der sogenannte „Grenzzwischenfall Egerteich" löste diplomatische Verwicklungen auf höchster Ebene aus. Die Bundesregierung protestierte scharf. In der Folge entstand der Bundesgrenzschutz-Standort Seedorf zwischen Waldsassen und Schirnding.

Nivy vesničky Egerteich se rozkládají přímo na česko-německé hranici. Ve Waldsassenské knize majetků ze 14. století bylo poprvé písemně zmíněno devět obyvatel Egerteichu. Hranici s Českem tvořily až po ústí do řeky Odravy (Wondreb) potoky Lohbach a Stäbnitzbach.
V 19. století se kolem vesnického rybníka rozkládalo sedm statků.
Obec Egerteich spadala pod Querenbach a v roce 1972 připadla pod Waldsassen.
V roce 1977 byl nedaleko umístěn pamětní kámen jako vzpomínka na vyhnání obyvatel z Krásné Lípy.
Jižně od vesnice vedla železniční trať z Chebu do Waldsassenu. Na této trase nyní vede směrem na Východ kolem bývalého hřbitova zpustošené osady Krásná Lípa (Schönlind), a dále do Šlapan (Schloppenhof) stezka pro pěší a cyklisty.
V roce 1969 selhal u Egerteichu pokus dvou inženýrů z bývalé NDR o útěk. Takzvaný „Pohraniční incident z oblasti Egerteich" vyvolal diplomatické roztržky na nejvyšší úrovni. Spolková vláda velice ostře protestovala. V důsledku toho byla vybudována základna pro četu Spolkové ochrany hranic v Seedorfu mezi Waldsasenem a Schirndingem.

Hundsbach

Již v roce 1185 patřila vesnice Hundsbach ke klášteru Waldsassen založenému v roce 1133. Jako hraniční opevnění možná existovala ještě před založením kláštera. Legendární místo založení Köllergrün se nachází pouhých 1500 metrů odtud.
Návrší s věžičkou označované omylem jako Švédské šance se nacházelo na strategický výhodné poloze vedle staré silnice na 515 m vysokém kopci Nachtbühl. Bylo to nejkratší spojení mezi soupeřícím klášterem Waldsassen a císařskou falcí v Chebu. Naproti klášternímu Hundsbachu ležel chebský Wies (Stráž u Chebu).
Obec v 19. století zahrnovala deset statků a domů podél potoka Hundsbach a mlýn na řece Wondreb (Odrava). Železniční val na železniční trati vybudované v roce 1863 s mostem přes potok odděloval mlýn od další části vesnice a statek s domovním číslem 10 musel tomuto valu ustoupit.
Po skončení 2. světové války bylo silniční spojení u rybníka Siechenteich přerušeno a pohraniční vesnička Wies se svým poutním kostelem byla zbourána. Až v roce 1989 byl na tomto místě znovu otevřen hraniční přechod Hundsbach-Svatý Kříž do sousedního českého města Chebu.

Bereits 1185 war das Dorf Hundsbach dem 1133 gegründeten Kloster Waldsassen zugehörig. Möglicherweise hat es als Grenzbefestigung bereits vor der Klostergründung bestanden. Die legendäre Gründungsstätte Köllergrün liegt nur 1500 m entfernt.
Ein irrtümlich als Schwedenschanze bezeichneter Turmhügel befand sich in strategisch günstiger Lage neben einer Altstraße auf dem 515 m hohen Nachtbühl. Sie war auch die kürzeste Verbindung zwischen dem rivalisierenden Stift Waldsassen und der Kaiserpfalz in Eger. Dem stiftischen Hundsbach stand das egerische Wies entgegen.
Im 19. Jahrhundert bestand der Ort aus zehn Höfen und Häusern entlang des Hundsbaches und der Mühle an der Wondreb. Der Bahndamm der 1863 entstandene Bahnline mit einer Brücke über den Bachlauf trennte die Mühle vom übrigen Dorf ab und der Hof mit der Hausnummer Nr. 10 musste seinem Bau weichen.
Nach Ende des Zweiten Weltkrieges wurde die Straßenverbindung am Siechenteich getrennt und der Grenzort Wies mit seiner Wallfahrtskirche abgerissen. Erst 1989 wurde an dieser Stelle der Grenzübergang Hundsbach-Svatý Kříž (Heiligenkreuz) zur tschechischen Nachbarstadt Cheb wiedereröffnet.

Schloppach

Das Dorf Schloppach – ursprünglich „Sloppan" - zählte bekanntlich zur Erstausstattung für das um 1133 von Markgraf Diepold von Vohburg gegründete Zisterzienserkloster Waldsassen und wird damit erstmals urkundlich genannt.
Es liegt an der Wondreb und erscheint auch in der Bestätigungsurkunde vom Jahre 1185 von Papst Lucius III. über die damaligen Besitzungen des Klosters.
Die nächste urkundliche Erwähnung ergibt sich am 27. Februar 1321, als Engelhart Nothaft von Wildstein das Fischereilehen in Schloppach dem Kloster Waldsassen überträgt. Vor 1347 kamen die Dörfer Egerteich, Mammersreuth, Hundsbach, Hatzenreuth und Schloppach vorübergehend in den Besitz des Egerer Bürgers Heinrich Primatsch, die jedoch alsbald an das Kloster zurückfallen. Schloppach umfasste nach dem Waldsassischen Saalbuch um 1390 drei Höfe und 10 Herbergsgüter. 1560 zählt Schloppach 6 Untertanen samt einem Sohn, zwei Herberger und einen Hutmann. 1622 erscheint auch die Mühle mit 2 Gängen. 1630 gibt es in Schloppach 8 Anwesen, nämlich drei Höfe, eine Mühle und vier Gütel. Das Dorf hatte im 30-jährigen Krieg viel zu leiden.
Im frühen 19. Jahrhundert erhielt Schloppach eine eigene Dorfschule und später ein kleines Schulhaus, das später von einem Neubau abgelöst wurde. Die Schule Schloppach bestand bis 1968 und wird heute als Feuerwehrheim und kommunale Zwecke genutzt. Schloppach gehört bis heute zur Pfarrei Münchenreuth.
1819 umfasste Schloppach 10 Wohngebäude, hatte 16 Familien und 62 Einwohner. Am Ende des Zweiten Weltkriegs wurde auch Schloppach beschossen und in die Kampfhandlungen einbezogen. Dabei wurden zwei Anwesen (Haus-Nr. 3 und 4) durch Brand zerstört und gab es zwei Tote und 6 Schwerverletzte im Dorf.
1961 hatte der Ort inzwischen 13 Wohngebäude und 47 Einwohner. Die „Lebensader" der Dörfer Schloppach, Mammersreuth und Hatzenreuth ist heute die etwa parallel zur Staatsgrenze verlaufende Kreisstraße, die von Waldsassen bzw. Hundsbach her nach Hatzenreuth führt.

Vesnice Schloppach – původně „Sloppan" – patřila, jak známo, k původnímu vybavení kláštera Waldsassen založeného kolem roku 1133 markrabím Děpoldem z Vohburku a odtud pochází také její první písemná zmínka.
Leží na řece Wondreb (Odrava) a objevuje se také v potvrzovací listině papeže Lucia III. z roku 1185 o tehdejších majetcích kláštera.
Další písemná zmínka pochází ze 27. února 1321, kdy Engelhart Nothaft z Vildštejna převádí léno rybolovu ve Schloppachu na klášter Waldsassen. Před rokem 1347 přecházejí vesnice Egerteich, Mammersreuth, Hundsbach, Hatzenreuth a Schloppach přechodně do vlastnictví chebského občana Heinricha Primatsche, avšak velmi brzy se opět vrací klášteru. Ve Schloppachu byly dle Waldsassenské knihy majetků kolem roku 1390 tři statky a 10 menších hospodářství. V roce 1560 čítá Schloppach 6 poddaných včetně jednoho syna, dvou menších hospodářů a jednoho strážce. V roce 1622 zde existuje také mlýn se 2 koly. V roce 1630 je ve Schloppachu 8 usedlostí, a to tři statky, jeden mlýn a čtyři hospodářství. Vesnice si během Třicetileté války hodně vytrpěla.
Počátkem 19. století získal Schloppach vlastní vesnickou školu a později také malou školní budovu, která byla později nahrazena novou budovou. Škola ve Schloppachu existovala do roku 1968 a v současné době je využívána jako požární zbrojnice a pro obecní účely. Schloppach spadá až do současné doby pod farnost Münchenreuth.
V roce 1819 měl Schloppach 10 obytných domů, žilo zde 16 rodin a 62 obyvatel. Na konci 2. světové války byl Schloppach také ostřelován a zahrnut do bojů. Při nich byly dvě usedlosti (domy č. 3 a 4) zničeny požárem a ve vesnici byli i dva mrtví a 6 těžce zraněných.
V roce 1961 měla vesnice již 13 obytných domů a 47 obyvatel. „Životní tepnou" vesnic Schloppach, Mammersreuth a Hatzenreuth je v současné době okresní silnice z Waldsassenu resp. Hundsbachu do Hatzenreuthu vedoucí téměř paralelně se státní hranicí.

Mammersreuth

Das benachbarte Dorf Mammersreuth erscheint erstmals in der erwähnten Schutzurkunde von 1185, die Papst Lucius III. dem Kloster Waldsassen ausgestellt hat. Um 1390 zählte Mammersreuth vier Höfe, sechs Halbhöfe und sechs Herbergsgüter. Um 1560 gab es in Mammersreuth 9 Untertanen samt 6 Söhnen, 2 Herberger und je einen Hutmann und Schäfer.
1819 bestanden in Mammersreuth 13 Anwesen mit 19 Familien und 89 Einwohner. Um 1872 gab es zwei Wirtshäuser im Ort, ab 1876 nur noch ein Wirtshaus, wo regelmäßig auch Veranstaltungen stattfanden. Das Gasthaus bestand bis um 1985 und schloss dann seine Pforten.
1898 wurde in Mammersreuth die Freiwillige Feuerwehr Querenbach ins Leben gerufen. Im Dritten Reich wurde der Wirtschaftsweg befestigt und ausgebaut, der seit Alters her Mammersreuth mit Waldsassen verbindet.
Mammersreuth gehörte im 19. und frühen 20. Jahrhundert zur Schule Schloppach und seit 1968 zu den Schulen in Waldsassen; schon seit alter Zeit zählt das Dorf zur Pfarrei Waldsassen.
1961 gab es in Mammersreuth 15 Anwesen und 79 Einwohner. In den letzten Jahrzehnten sind noch vier weitere, moderne Wohnhäuser hinzugekommen.

Sousední vesnice Mammersreuth je poprvé zmiňována v ochranné listině z roku 1185 vystavené papežem Luciem III. klášteru Waldsassen. V roce 1390 se v Mammersreuthu nacházely 4 statky, šest půlstatků a šest menších hospodářství. Kolem roku 1560 žilo v Mammersreuthu 9 poddaných s celkem 6 syny, 2 menší hospodáři, jeden hlídač a jeden ovčák.
V roce 1819 měl Mammersreuth 13 usedlostí s 19 rodinami a 89 obyvateli. Kolem roku 1872 zde existovaly dva hostince, od 1876 ještě jeden hostinec, kde se také pravidelně konaly různé akce. Hostinec zde fungoval až do období kolem roku 1985, a poté své brány uzavřel.
V roce 1898 byl v Mammersreuthu založen Sbor dobrovolných hasičů Querenbach. V období Třetí říše byla zpevněna a rozšířena polní cesta spojující od nepaměti Mammersreuth s Waldsassenem.
Mammersreuth spadal v 19. století a na počátku 20. století pod školu ve Schloppachu a od roku 1968 pod školu ve Waldsassenu; vesnice spadala již od nepaměti pod farnost Waldsassen.
V roce 1961 stálo v Mammersreuthu 15 usedlostí a žilo zde 79 obyvatel. V posledních desetiletích přibyly ještě další čtyři moderní obytné domy.

Hatzenreuth

Das Dorf Hatzenreuth wird erst kurz vor 1347 erstmals kundbar, als es vorübergehend in den Besitz des Egerer Bürgers Heinrich Primatsch kam. Nach dem Saalbuch von ca. 1390 bestanden ursprünglich in Hatzenreuth 22 Anwesen, die sich jedoch später (1792) verringerten auf 11 Anwesen bzw. Untertanen. Im Gemeindebesitz befand sich ein Hirtenhäusl. Dabei zählte das Dorf zu den zollbegünstigten Orten der waldsassisch-egrischen Frais. Im 19. Jahrhundert wurden in einem Anwesen im Dorf Tonkrüge hergestellt, zum Versand des beliebten Säuerlings.

Wie bei Mammersreuth gehörte auch Hatzenreuth zur Schule in Schloppach und zur Pfarrei in Waldsassen. Im Dorf gab es längere Zeit auch ein Gasthaus. Am Ortsrand des Dorfes steht das Forsthaus, in dem auch heute noch der zuständige Revierförster seinen Wohnsitz hat.

Eine erhebliche kulturhistorische Aufwertung erfuhr das Dorf durch die Errichtung der ansehnlichen Bruder-Klaus-Kapelle im Jahre 1962, die am 08. September 1963 feierlich eingeweiht wurde und in der gelegentlich auch Gottesdienste und Andachten gefeiert werden. Um 1993 ergab sich eine weitere Aufwertung, indem ein vormaliges Holzhaus in die Ortsmitte transferiert und umgestaltet wurde zur sogen. „Remise“, die heute das kulturelle und gesellschaftliche Zentrum des Dorfes bildet.

Hatzenreuth hatte 1819 exakt 11 Anwesen und 25 Familien mit 80 Einwohnern. 1961 waren es 18 Anwesen und 83 Einwohner. Seither sind noch einige moderne Wohnhäuser dazugekommen.

Vesnice Hatzenreuth je poprvé písemně zmíněna krátce před rokem 1347 jako přechodné sídlo chebského občana Heinricha Primatsche. Dle registru majetků cca z roku 1390 bylo v Hatzenreuthu původně celkem 22 usedlostí, jejichž počet se však později (1792) snížil na 11 usedlostí resp. poddaných. Obec vlastnila také pastýřský domek. Vesnice přitom byla jedním z míst se zvýhodněným celním režimem oblasti Frais(ch) mezi Waldsassenem a Chebem. V 19. století se v jedné z usedlostí vyráběly hliněné džbány sloužící k rozesílání oblíbené kyselky.

Stejně jako Mammersreuth spadal také Hatzenreuth pod školu ve Schloppachu a pod farnost Waldsassen. Ve vsi existoval po dlouhou dobu také hostinec. Na okraji vesnice stojí hájovna, ve které dodnes bydlí příslušný polesný.

Významné kulturně-historické zhodnocení zažila vesnice díky zřízení krásné Kaple bratra Klause (Bruder-Klaus-Kapelle) v roce 1962, která byla slavnostně vysvěcena 08. září 1963 a příležitostně se zde konají také bohoslužby a pobožnosti. Kolem roku 1993 došlo k dalšímu vylepšení obce, a to díky přesunu někdejšího dřevěného domu do středu města a jeho předělání na tzv. „Remízu“, která je v současné době kulturním a společenským centrem vesnice.

Hatzenreuth měl 1819 přesně 11 usedlostí a žilo zde 25 rodin čítajících 80 obyvatel. V roce 1961 zde bylo 18 usedlostí a 83 obyvatel. Od té doby přibylo ještě několik moderních obytných domů.

Querenbach

Das Dorf Querenbach – ursprünglich „Twerenbach" – gehörte anfangs zum Egerland und erscheint erstmals im Egerer Landsteuerregister. Es umfasste nach dem Waldsassischen Saalbuch um 1390 neun Höfe und ein Herbergsgut. Nach dem Egerer Musterungsbuch von 1395 gab es in Querenbach 10 Wehrpflichtige. Bald danach war das Dorf dann offenbar zum Kloster Waldsassen gekommen und befand sich 1434 im Gericht Münchenreuth.
1560 gehörte Querenbach dann zum Gericht Albenreuth und zählte 9 Untertanen samt drei Söhnen und je einen Hutmann und Schäfer. 1622 leben im Dorf wiederum 9 Untertanen. 1630 gibt es in Querenbach 8 Anwesen, ein Gütel und eine Mühle. Das Dorf hatte im 30-jährigen Krieg viel zu leiden. „Das gantze dorf ist gantz ruinirt und verdorfen, also daß an den ausständen nichts einzubringen ist".
Ab 1591 war Querenbach schließlich ein gemengter Fraisort mit insgesamt 11 Anwesen und einem Hirtenhäusl. Ein Anwesen im Dorf war „egrisch", die übrigen „waldsassisch". Ab 1757 musste der egrische Untertan seine Abgaben an das Jesuiten-Kolleg in Eger entrichten. Im übrigen war das Dorf Querenbach befreit von anderer Steuer, musste aber auch Scharwerk leisten. 1792 hatte das Dorf nach wie vor 11 Untertanen; einen Egerer Untertan, die übrigen waren Waldsassische Untertanen. In der Nähe von Querenbach gelegen ist die Pfudermühle.
1808 wurde die selbständige Gemeinde Querenbach begründete, die erst am 1. Januar 1972 in die Stadt Waldsassen eingemeindet wurde. 1819 umfasste Querenbach 11 Wohngebäude, hatte 12 Familien und 79 Einwohner. Zur ehemaligen Gemeinde Querenbach gehörten seinerzeit die Orte Egerteich, Schloppach, Mammersreuth, Hatzenreuth, Querenbach und Schönlind, das aber 1846/1862 bei der Auflösung des Fraischgebietes nach Böhmen kam. Querenbach gehört kirchlich bis heute zur Pfarrei und zur Schule von Neualbenreuth.
In den 1950er Jahren befand sich am Ende des Dorfes eine Lungenheilanstalt bzw. ein Tuberkulose-Sanatorium. Nach dessen Auflösung wurden die Gebäude eine Zeit lang als Ferienheim genutzt. 1961 hatte der Ort inzwischen 14 Wohngebäude und 145 Einwohner. 1998 errichtete die Dorfgemeinschaft auf einer kleinen Anhöhe am Eingang des Ortes eine kleine Dorfkapelle. Heute umfasst Querenbach 18 Anwesen sowie das Feuerwehrhaus. Es gibt mehrere Anwesen im Dorf, die sich als Ferienhöfe etabliert haben.

Vesnice Querenbach – původně „Twerenbach" – patřila nejdříve k Chebsku a první zmínka o ní se objevuje v „Registru chebské zemské berně". Dle Waldsassenské knihy majetků zde bylo kolem roku 1390 devět statků a jedno menší hospodářství. Dle Chebské odvodní knihy (Egerer Musterungsbuch) z roku 1395 žilo v Querenbachu 10 branců. Brzy poté připadla vesnice zjevně klášteru Waldsassen a v roce 1434 spadala pod soud v Münchenreuthu.
V roce 1560 pak patřil Querenbach k soudu Albenreuth a čítal 9 poddaných včetně 3 synů a jednoho hlídače a ovčáka. V roce 1622 zde žije opět 9 poddaných. V roce 1630 je v Querenbachu 8 usedlostí, 1malé hospodářství a mlýn. Vesnice hodně trpěla ve Třicetileté válce. „Celá vesnice je úplně zruinovaná a zničená, takže její nedoplatky již není kde vzít."
Od roku 1591 byl Querenbach promíšenou vesnicí území Frais(ch) s celkem 11 usedlostmi a pastýřským domkem. Jedna usedlost byla „chebská", ostatní „waldsassenské". Od roku 1757 musel chebský poddaný odvádět své poplatky jezuitskému kolegovi v Chebu. Vesnice Querendorf byla osvobozena od jiných daní, ale musela odvádět tvrdou práci. V roce 1792 měla vesnice stále 11 poddaných; jednoho poddaného spadajícího pod Cheb a ostatní poddaní spadali pod Waldsassen. Poblíž Querenbachu se nachází mlýn Pfudermühle.
V roce 1808 byla založena samostatná obec Querenbach, která byla až 1. ledna 1972 připojena k městu Waldsassen. V roce 1819 bylo v Querenbachu 11 obytných domů, žilo zde 12 rodin a 79 obyvatel. K bývalé obci Querenbach tehdy patřily vesnice Egerteich, Schloppach, Mammersreuth, Hatzenreuth, Querenbach a Schönlind (Krásná Lípa), která však po zrušení území Frais(ch) v letech 1849/1962 připadla Čechám.
Querenbach spadá z hlediska náboženského do dnešních dní pod faru a školu v Neualbenreuthu.
V 50. letech 20. století byla na konci obce malá léčebna na onemocnění plic resp. sanatorium pro nemocné tuberkulózou. Po jejich zrušení byly budovy nějakou dobu využívány jako zotavovna. V roce 1961 stálo ve vesnici mezitím již 14 obytných domů a žilo zde 145 obyvatel. V roce 1998 zřídilo vesnické společenství na návrší u vjezdu do obce malou vesnickou kapličku. Dnes je v Querenbachu 18 usedlostí a požární zbrojnice. Ve vesnici je několik usedlostí, které se etablovaly jako statky nabízející rekreační pobyty.

Maiersreuth

Der Ort liegt auf dem Weg von Neualbenreuth nach Waldsassen fast im direkten Anschluss an Hardeck. Durch Maiersreuth läuft der Muglbach, der dort auch die letzte am Bachlauf befindlichen Mühle bis um 1800 angetrieben hat; dann nämlich wird das Gefälle zu gering. In Maiersreuth findet man einen Säulenbildstock, die sog. „Rote Marter" mit einer Madonnafigur aus der ersten Hälfte des 19. Jahrhunderts.

Maiersreuth hat für die Entwicklung der Gemeinde und des Sibyllenbades eine ganz besondere Bedeutung: hier wurde im Jahr 1989 als Pilotprojekt und wichtiger Schritt zum Aufbau des Oberpfälzer Kurortes das Medizinische Badehaus Maiersreuth mit Bewegungsbad, Dampfkammer und medizinischer Abteilung in Betrieb genommen. Angrenzend an das Badehaus Maiersreuth befand sich der Therapiepfad, der mit dem Haslauer Moor eine Besonderheit des Badehauses Maiersreuth war. Aufgrund der Heilerfolge und des großen Zuspruchs der Badegäste entschloss sich der Zweckverband, im jetzigen Kurgebiet das Kurmittelhaus Sibyllenbad zu errichten.

Die kleine Ortschaft hat im Juli 2019 den Dorfwettbewerb „Unser Dorf hat Zukunft – Unser Dorf soll schöner werden" gewonnen. Am Weg entlang des Baches findet der Besucher einen Fachwerkgiebel mit den Symbolen des traditionellen Egerländer Fachwerks, das im Rahmen eines grenzüberschreitenden Projekts entstanden ist.

Obec leží téměř v bezprostřední blízkosti Hardecku na cestě z Neualbenreuthu do Waldsassenu. Maiersreuthem protéká potok Muglbach, který zde až do roku 1800 také ještě poháněl poslední mlýn na tomto potoce; dál má totiž potok již příliš malý spád. V Maiersreuthu naleznete sloupková Boží muka, tzv. „Rote Marter" se soškou Madony z první poloviny 19. století.

Maiersreuth má pro rozvoj obce a lázní Sibyllenbad zcela zvláštní význam: v roce 1989 zde byl v rámci pilotního projektu zprovozněn Léčebný lázeňský dům Maiersreuth (Medizinisches Badehaus) s lázněmi pro pohybové ústrojí, parní komorou a lékařským oddělením a byl tak učiněn důležitý krok k vybudování Hornofalckých lázní. Na Lázeňský dům Maiersreuth navazovala terapeutická stezka, která byla díky využívání slatiny z rašeliniště Haslauer Moor zvláštností Lázeňského domu Maiersreuth. Díky léčivým úspěchům a intenzivním podnětům lázeňských hostů se účelový svaz rozhodl, zřídit na současném lázeňském území lázeňský dům Kurmittelhaus Sibyllenbad.

Tato vesnička vyhrála v červenci 2019 soutěž vesnic „Unser Dorf hat Zukunft – Unser Dorf soll schöner werden" (Naše vesnice má budoucnost – Naše vesnice má vzkvétat). Cestou podél potoka objeví návštěvník hrázděný štít se symbolem tradičního chebského hrázdění, který vznikl v rámci přeshraničního projektu.

Hardeck

Předchůdcem současného zámku byl středověký hradní areál, dříve zřejmě dokonce návrší s dřevěnou věžičkou. Bývalý říšský hrad, poprvé zmíněný v roce 1238, patřil k prstenci štaufských hradů kolem Císařské falce v Chebu. Hrad pravděpodobně sloužil jako sídlo chebských ministeriálů a opevnění proti predátorským obratům. Název naznačuje rané počátky. „Hard" je staré označení pro pojem „les", který se později již nevyskytuje, „eck" znamenalo opevněný areál. V roce 1316 je pevnost nazývána „castrum Hardekke", v roce 1434 „veste Hardeck" a „munition Hardeck".

Mezi dalšími majiteli jsou v kronikách uváděni pánové z Liebensteinu, Falkenbergerové a Leuchtenbergerové. Potvrzené zmínky o Hardecku pocházejí z roku 1298. Snaživý klášter Waldsassen tehdy získal hrad Liebenstein a „vše, co Liebensteinům patří ve Waldsassenu, dále, co jim patří mezi Hardeckem a Liebensteinem". V roce 1316 prodali Leuchtenbergerové hrad Hardeck včetně příslušných obcí a práv klášteru Waldsassen.

Po chaosu spojeném s reformací a protireformací se začal ve Waldsassenu a Stiftlandu opět rozvíjet nový klášterní život. Vznikla budova kláštera se skvostným kostelem. Hrad Hardeck byl v roce 1708 za opata Alberta Hausera přestavěn do současné podoby zámku. Páni z kláštera zde pro své potěšení rádi pobývali a zdržovali se zde i několik týdnů.

Díky sekularizaci byl zámek v roce 1803 oddělen od kláštera, existující cenný inventář byl bez pochyby prodán nebo zničen. Sloužil jako obydlí pro nájemníky a byl tak zbaven své někdejší velkoleposti. Zatímco pozemky a půda, vodstvo, lesy, stáje a stodoly atd. patřící k zámku našly brzy nové majitele, za zámek nikdo nechtěl zaplatit požadovaných 900 zlatých. Kaple byla v roce 1827 odstraněna na náklady státu. Až v roce 1846 koupil zámek Johann Ruderer, syn sedláka ze Starého Hrozňatova. Zřídil tam barvírnu, později přikoupil cca 7 plošných jednotek pozemků a vnitřní prostor zámku byl přeměněn na malou farmu. V roce 1878 byla v hradní věži zřízena malá hostinská místnost. Vnitřní nádvoří doplnily stodoly a přístavby.

Územím obce Neualbenreuth probíhá poblíž Hardecku 50. rovnoběžka.

Der Vorgänger des jetzigen Schlosses war eine mittelalterliche Burganlage, vermutlich sogar ein früher Turmhügel mit einer Motte. Die ehemalige Reichsburg, 1238 erstmals erwähnt, gehörte einst zum Burgenkranz der Staufer um die Kaiserburg in Eger. Vermutlich diente die Burg als egrischer Ministerialsitz und Befestigung gegen räuberische Wenden. Der Name lässt auf eine frühe Entstehung schließen. „Hard" ist eine alte Bezeichnung für Wald, die später nicht mehr vorkommt, „eck" bedeutet eine befestigte Anlage. 1316 wird die Befestigung als „castrum Hardekke", 1434 als „veste Hardeck", und als „munitio Hardeck" bezeichnet.

Als folgende Besitzer werden in den Chroniken die Herren von Liebenstein, die Falkenberger und Leuchtenberger genannt. Eine gesicherte Erwähnung von Hardeck stammt aus dem Jahr 1298. Das aufstrebende Stift Waldsassen erwarb damals die Burg Liebenstein und „alles, was den Liebensteinern in Waldsassen, ferner alles, was ihnen zwischen Hardeck und Liebenstein gehört". Im Jahr 1316 wurde dann die Burg Hardeck selbst samt zugehörigen Dörfern und Rechten von den Leuchtenbergern an das Kloster Waldsassen verkauft.

Nach den Wirrungen der Reformation und Gegenreformation regte sich wieder neues stiftisches Leben in Waldsassen und im Stiftland. Es entstand das Klostergebäude mit der prächtigen Kirche. Die Burg Hardeck wurde 1708 unter dem Abt Albert Hauser in das jetzige Schloss umgebaut. Hier weilten die Klosterherren gern zu ihrem Vergnügen und hielten sich da wochenlang auf.

Durch die Säkularisation wurde 1803 das Schloss vom Kloster entbunden, sicherlich vorhandenes wertvolles Inventar verkauft oder vernichtet. Es diente Mietsleuten als Wohnung und wurde so der früheren Herrlichkeit beraubt. Während dazu gehörender Grund und Boden, Gewässer, Wald, Stallungen und Scheunen etc. bald neue Besitzer fanden, wollte niemand die verlangten 900 Gulden für das Schloss aufbringen. Die Kapelle wurde nach 1827 auf Staatskosten entfernt. Erst 1846 kaufte es es Johann Ruderer, Bauerssohn aus Altkynsberg. Er errichtete dort eine Färberei, später wurden etwa 7 Tagwerk Grundstücke dazugekauft und der innere Schlossbereich in einen kleinen Bauernhof umgewandelt. Im Jahr 1878 wurde im Burgturm eine kleine Bauerngaststube eingerichtet. Der innere Hofbereich wurde durch Scheunen und Anbauten verändert.

Bei Hardeck verläuft der 50. Breitengrad durch das Gemeindegebiet von Neualbenreuth.

Neualbenreuth

Idyllisch eingebettet in die Hügellandschaft des Oberpfälzer Waldes liegt die Marktgemeinde Neualbenreuth.

Das erste Mal urkundlich erwähnt wurde Neualbenreuth 1284. Der Ort mit seinen 22 Ortsteilen blickt auf eine bewegte Vergangenheit zurück. Ein kurzer geschichtlicher Rückblick verdeutlicht, dass Neualbenreuth es nicht leicht hatte und zwischen unterschiedlichen Herrschaften hin und her geschoben worden ist.

Im Jahr 1322 wurde Neualbenreuth an Böhmen verpfändet, 1428 wurde Neualbenreuth durch die Hussiten eingeäschert, von 1528 bis 1727 gehörte Neualbenreuth zur Diözese Prag und von 1591 bis 1862 wechselte die Gerichtsbarkeit immer zwischen Eger und dem Stift Waldsassen, der sogenannten Fraisch. Neualbenreuth war ein sogenanntes gemengtes Dorf in diesem Sonderrechtsgebiet.

Auch das Wappen von Neualbenreuth hat einen geschichtlichen Hintergrund:

Geteilt von Silber und Rot, oben ein geflügelter Drache, unten ein aus schräg gekreuzten silbernen Leisten gebildetes Gitter.

Der rote Drache ist seit dem 15. Jahrhundert das auf die Stifterfamilie, die Diepoldinger Markgrafen von Cham-Vohburg, verweisende Hauptwappen der Zisterzienserabtei Waldsassen. Das Leistengitter in der unteren Schildhälfte ist dem Wappen der Reichsstadt Eger entnommen. 1930 wurde Neualbenreuth zum Markt erhoben und erhielt gleichzeitig das heutige Wappen.

Durch den Bau des Sibyllenbades im Jahr 1994 bis 1996 erlebt Neualbenreuth einen, immer noch, stetig steigenden touristischen Aufschwung. Im Jahr 1991 erreichte man die Staatliche Anerkennung der radonhaltigen Katharinenquelle als Heilquelle, wie ebenso im Jahr 1996 die Anerkennung der kohlensäurehaltigen Sibyllenquelle. Mit diesen beiden Heilmitteln werden im Sibyllenbad die unterschiedlichsten medizinischen Anwendungen ausgeführt und bescheren den Besuchern herausragende Erfolge.

Neualbenreuth liegt inzwischen wunderschöner Natur, die ihre Gäste zum Spazieren, Wandern oder Radfahren einlädt. Auf den Wegen rund um Neualbenreuth erblickt man immer wieder versteckte Kapellen, Flurdenkmäler und idyllisch gelegene Orte, an denen man die Stille rund um Neualbenreuth spüren kann. Ebenso kann man den sagenumwobenen Tillenberg mit dem Mittelpunkt Europas erkunden. Der jetzige Gedenkstein des Mittelpunktes stammt aus dem Jahr 1985, der Originalstein von 1865.

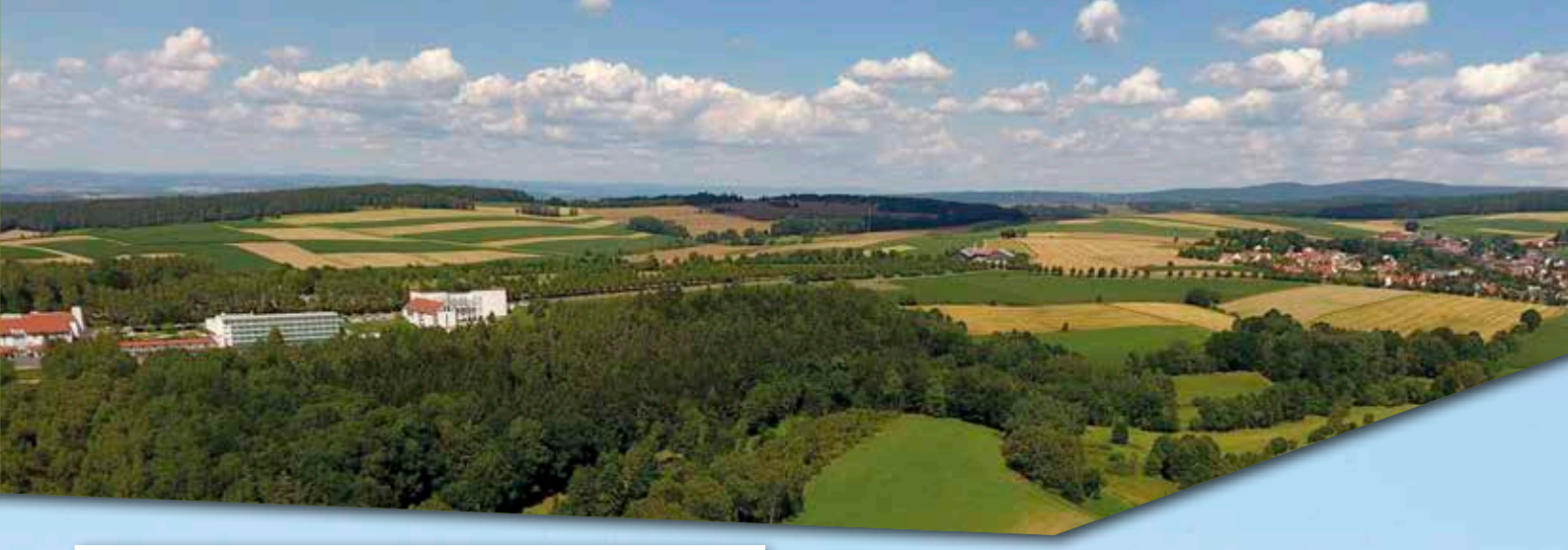

Obec Neualbenreuth je idylicky vnořena do kopcovité krajiny Českého lesa (Oberpfälzer Wald).

První písemná zmínka o Neualbenreuthu pochází z roku 1284. Místo se svými 22 obecními částmi se může ohlédnout za pohnutou minulostí. Krátké historické ohlédnutí dokládá, že Neualbenreuth to neměl lehké a různá vrchnost si ho předávala sem a tam.

V roce 1322 se Neualbenreuth stává dědičnou zástavou České koruny, v roce 1428 byl vypálen husity, od roku 1582 do roku 1727 patřil Neualbenreuth k pražské diecézi a od roku 1591 do roku 1862 se střídala soudní příslušnost mezi Chebem a klášterem Waldsassen, tzv. území Frais(ch). Neualbenreuth byl na tomto území se zvláštním právem takzvanou promíšenou vsí.

Také znak Neualbenreuthu má historické pozadí:

Rozdělen na stříbrnou a červenou část, v horní části okřídlený drak, v dolní části mřížka tvořená šikmo překřiženými stříbrnými lištami. Červený drak je od 15. století hlavním rodovým znakem Cisterciáckého opatství Waldsassen odkazujícím na zakladatelskou rodinu markrabích diepoldingské linie z Chamu a Vohburku. Mřížka v dolní části znaku byla vypůjčena ze znaku říšského města Chebu. V roce 1930 byl Neualbenreuth povýšen na městys a zároveň získal současný znak.

Výstavbou lázní Sibyllenbad v letech 1994 až 1996 zažívá Neualbenreuth stále ještě neustále rostoucí turistický boom. V roce 1991 bylo dosaženo toho, že radonový Kateřinin pramen se stal státem uznávaným léčebným pramenem, stejně jako jím byl v roce 1996 uznán Sibylinin pramen obsahující oxid uhličitý. Díky těmto dvěma léčebným prostředkům jsou v lázních Sibyllenbad prováděny nejrůznější lékařské procedury a nabízejí návštěvníkům skvělé výsledky.

Neualbenreuth se rozkládá v nádherné přírodě, která zve jeho návštěvníky k procházkám, turistice a cyklistice. Na cestách kolem Neualbenreuthu můžete stále znovu objevovat skryté kaple, památníky na mezích a idylicky položená místa, na kterých můžete vnímat klid v okolí Neualbenreuthu. Zároveň můžete prozkoumat pověstmi opředený vrch Dyleň se středem Evropy. Současný památný kámen u Středu Evropy pochází z roku 1985, původní kámen byl z roku 1865.

Ottengrün - Ernestgrün

Ernestgrün und der Ortsteil Rothmühle - somit auch das heutige Schloss Ernestgrün - ist untrennbar mit der Geschichte des Nachbarortes Ottengrün verbunden. Die erste urkundliche Erwähnung findet Ottengrün das erste Mal im Jahre 1392 als „Ottengrunne bey Albernrewt" und das Dorf Ernestgrün wird als zum Besitz Ottengrün gehörig genannt.
Ottengrün, damals im Besitz des alten einflußreichen Oberpfälzer Adelsgeschlechts der Leuchtenberger, hatte sowohl ins bayerische Leuchtenberg als zum böhmischen Eger rechtliche Verpflichtungen, was in den kommenden 300 Jahren immer wieder zu Streitigkeiten führte, wobei der häufige Wechsel der Besitzverhältnisse noch sein übriges dazu tat.
Nach dem Aussterben der Leuchtenberger wird das Gut in Ottengrün 1711 nach 300 Jahren mit zahlreichen Besitzwechseln von der Stadt Eger an „Johann Christoph Weller, Edler von Molsdorf" verkauft, der es an seinen Schwiegersohn Johann Josef Thomas Werndl von Lehenstein weiter verkauft.
Am 13. Juni 1718 erwirbt somit Johann Josef Thomas Werndl von Lehenstein die Besitzungen Unter ihm erlebte Ottengrün seine Blütezeit. Jetzt entstehen in der eisenreichen Region etliche Hammerwerke. Er läßt auch die Rothmühle erneuern und dort mehrere Teiche anlegen.
Daneben entsteht ein neues Hammerwerk und ein Hammerwerkhaus für den Hammerschmied - ein stattliches Verwaltungshaus, das sogenannte Beamtenhaus, der Vorläufer des späteren Herrschaftsitzes und des Schlosses.
Unter von Lehenstein, der zugleich Bürgermeister von Eger war, wurde auch die Kapelle des Gutes Ottengrün St. Sebastian (Kleine Kappl) in ihrer heutigen Form errichtet. Die Anfänge dieses Wallfahrtsortes gehen bis in das 15. Jahrhundert zurück. Da zu dieser Zeit gerade die Pest herrschte, wurde die Kapelle dem heiligen Sebastian geweiht. Bald darauf entstand die Wallfahrt zu dem als Pest- und Viehpatron verehrten Heiligen.
Nachfolgend wurde mehr und mehr Ernestgrün der Wohnsitz und Ottengrün, das seit 1764 wieder ein Rittergut war, nur mehr als Ökonomiegut betrieben.
Unter Freiherr von Frays wurden um ca. 1875 Türme an das ehemalige Herrschaftshaus angebaut und ein Schlosspark angelegt. Seine Entstehung verdankt Schloss Ernestgrün dem Umstand, dass der spätere Erbe des ehemaligen Rittergutes Ottengrün, Florentin von Glas, seinem Vater am 27. Februar 1852 einige Gebäude und Flächen in Ernestgrün abkaufte und seinen Wohnsitz in dem früheren Mühl- und Hammerwerkhaus (Beamtenhaus) Nr. 15 nahm, das nun allmählich zum Herrschaftssitz ausgebaut wurde. Aber schon 1860 verkaufte Florentin von Glas allerdings den Gesamtbesitz Ottengrün-Ernestgrün an die Familie von Günther.
1980 wurde das Schloss mit den zugehörigen Ländereien zum Hotel und wurde in zwei Bauphasen (1980 und 1989 die Erweiterung) zum Hotelbetrieb in der heutigen Größe ausgebaut.
Doch dieses Schicksal des Besitzerwechsels war zumindest dem Stammsitz Ottengrün nicht neu. Im Laufe seiner sechshundertjährigen Geschichte gehörte es nicht nur wechselnden Eigentümern, sondern unterstand mehreren Lehnsherren und wechselte von adligen in bürgerliche, von klösterliche in weltliche Hände und war zeitweise böhmisch, dann wieder bayerisch.

Ernestgrün a obecní část Rothmühle – a tím také dnešní zámek Ernestgrün – jsou neoddělitelně spojeny s dějinami sousedního Ottengrünu (Otína). První písemná zmínka Ottengrünu jako „Ottengrunne bey Albernrewt" pochází z roku 1392 a vesnice Ernestgrün je uvedena jako vesnice patřící do vlastnictví Ottengrünu.
Ottengrün, tehdy ve vlastnictví starého vlivného hornofalckého šlechtického rodu Leuchtenberků, měla právní povinnosti jak vůči bavorskému Leuchtenberku, tak i českému Chebu, což vedlo v následujících 300 letech stále znovu ke sporům, přičemž ke všemu přispělo navíc ještě neustálé střídání vlastnických poměrů.
Po vymření Leuchtenberků prodává město Cheb v roce 1711 panství v Ottengrünu po 300 letech neustálého střídání vlastnických vztahů „Johannovi Christophovi Wellerovi, urozenému pánovi z Molsdorfu", který jej prodává dále svému zeťovi Johannovi Josefovi Thomasovi Werndlovi z Lehensteinu.
Dne 13. června 1718 získal usedlosti Johann Josef Thomas Werndl z Lehensteinu. Za jeho časů zažívá Ottengrün své vrcholné období. V té době vzniká v regionu bohatém na železo hojný počet hamrů. Nechává obnovit také mlýn Rothmühle a zakládá tam několik rybníků. Kromě toho vzniká nový hamr a dům pro kováře – majestátní dům správy, tzv. úřednický dům, předchůdce pozdějšího panského sídla a zámku.
Za pána z Lehensteinu, který byl zároveň starostou Chebu, byla zřízena také kaple Sv. Šebestiána na panství Ottengrün (Malý Kapl) ve své dnešní podobě. Počátky tohoto poutního místa sahají až do 15. století. Jelikož zde právě řádil mor, byla kaple zasvěcena svatému Šebestiánovi. Brzy poté se začaly konat poutě k tomuto svatému, který byl uctíván jako patron proti moru a patron chránící dobytek.
Poté byl Ernestgrün stále více využíván jako bydliště a Ottengrün, který byl od roku 1764 opět rytířským panstvím, byl provozován víceméně jako panství sloužící hospodářské činnosti.
Za svobodného pána von Frays byly k bývalému panskému domu kolem roku 1875 přistavěny věžičky a založen zámecký park. Za jeho vznik vděčí zámek Ernestgrün skutečnosti, že pozdější dědic bývalého rytířského panství Ottengrün, Florentin von Glas, odkoupil dne 27. února 1852 několik budov a ploch v Ernestgrünu od svého otce a zabydlel se v bývalém správním domě mlýna a hamru (úřednickém domě) č. 15, který byl dostavěn do podoby panského sídla. Ale Florentin von Glas celý majetek Ottengrün-Ernestgrün prodal již v roce 1860 rodině von Güntherů.
V roce 1980 se začal zámek s příslušnými polnostmi využívat jako hotel a během dvou stavebních etap (1980 a 1989 rozšíření) byl dostavěn do hotelového provozu aktuální velikosti. Avšak tyto osudové změny majitele nebyly pro původní sídlo šlechtického roku v Ottengrünu ničím novým. V průběhu své šestisetleté historie nepatřil jen stále se střídajícím majitelům, ale podléhal také několika lenním pánům a střídavě byl v rukách šlechtických, měšťanských, církevních a světských, částečně také v českých, pak zase v bavorských.

Schachten - Altmugl

Altmugl, die kleine Ortschaft am Fuße des Tillenbergs wurde 1395 erstmals erwähnt. Altmugl besteht aus vielen Vierseithöfen, die dem Ort seinen besonderen Charme verleihen.
Eine Besonderheit bei Altmugl ist der Stumpf einer Riesen-Rotbuche. 1999 wurde sie von Experten gefällt. Sie hatte eine Höhe von 35 Metern und einen Stammumfang von 7,7 Metern. Der Stumpf hat heute noch eine Höhe von vier Metern. Das geschätzte Alter der Buche betrug 300 Jahre.
Unweit von Altmugl, nahe der deutsch-tschechischen Grenze, entspringt der Muglbach, die Lebensader des Fraischgebietes. Er ist einer der letzten weitgehend naturbelassen Wildbäche der Region. Auf einer Länge von 15 Kilometern schlängelt der Bach sich in vielen Windungen durch die Neualbenreuther Fraisch. Der Muglbach war früher ein lebenswichtiger Antrieb für fast ein halbes Dutzend Wassermühlen um Neualbenreuth.
Schachten wurde im Jahr 1346 erstmals erwähnt. Den Namen rührt von den früheren Bergbautätigkeiten in der Nähe des Dorfes. Der Ortsteil von Neualbenreuth besteht größtenteils aus Hofstellen, die auch heute noch bewirtschaftet werden. Innerhalb des Ortes findet man eine kleine Kapelle aus Nachkriegszeiten, die heute noch gut erhalten ist.

Altmugl, malá obec na úpatí Dyleně poprvé zmíněná v roce 1395. V Altmuglu se nachází mnoho čtvercových uzavřených dvorců, které dávají tomuto místu zvláštní kouzlo.
Zvláštností Altmuglu je pařez obrovského buku obecného. V roce 1999 byl odborníky poražen. Byl 35 metrů vysoký a obvod jeho kmene měřil 7,7 metru. Pařez je ještě i dnes čtyři metry vysoký. Stáří buku se odhadovalo na 300 let.
Poblíž Altmuglu, nedaleko česko-německé hranice, pramení Muglbach, životní tepna území Frais(ch). Je to jedna z posledních bystřin v regionu, jejíž tok je z větší části přirozený. V délce 15 kilometrů se potůček vine v mnoha zákrutách neualbenreutským územím Frais(ch). Potok Muglbach byl dříve životně důležitým pohonem pro téměř půltuctu vodních mlýnů v okolí Neualbenreuthu.
Obec Schachten byla poprvé zmíněna v roce 1346. Jméno souvisí s dřívější důlní činností v blízkosti vesnice. Tato část obce Neualbenreuth se skládá z větší části z malých statků, které jsou dodnes obhospodařovány. V obci naleznete dodnes dobře zachovalou malou kapličku z poválečného období.

Wernersreuth
Motzersreuth
Poxdorf

Wernersreuth wurde 1140 das erste Mal urkundlich als „Wernherisrvte“ erwähnt und von Markgraf Diepold III. von Vohburg dem Kloster Waldsassen übereignet. Die Kirche bzw. zumindest der Turm der heutigen Dorfkirche wurde wahrscheinlich im 12. oder 13. Jahrhundert gebaut und sie zählt damit zu den ältesten Kirchenbauten in dieser Gegend. Im Jahr 1390 bestand der Ort aus acht Höfen, zwei Halbhöfen und einem Herbergsgut. Im Dreißigjährigen Krieg wurden fast sämtliche Anwesen im Dorf zerstört.
Die Allerheiligenkirche von 1732 steht auf einer Waldlichtung auf dem Gebiet der Nachbargemeinde Leonberg, gehört aber zur Pfarrei Wernersreuth. An der Stelle der heutigen Kirche stand bereits Ende des 15. Jahrhunderts eine Votivkapelle. Die drei Altäre aus Eger standen schon in der Holzkapelle von 1656.
Motzersreuth und Poxdorf liegen zwischen Wernersreuth und Neualbenreuth, innerhalb des ehemaligen Fraischgebietes. Sie waren zur Zeit der Fraisch dem Kloster Waldsassen unterstellt und haben den Herrschaftswechsel zwischen der Stadt Eger und dem Kloster Waldsassen nicht miterlebt. Die alten landwirtschaftlichen Anwesen werden meist nicht mehr bewirtschaftet, mache beherbergen Ferienwohnungen. Zwischen Motzersreuth und Poxdorf befindet sich einer von fünf Blickpunkt des Geopark Bayern-Böhmen e.V., von denen einen hervorragenden Ausblick über Neualbenreuth und seine Ortsteile genießen kann.

Wernersreuth byl poprvé písemně zmíněn v roce 1140 jako „Wernherisrvte“ a waldsassenskému klášteru byl převeden markrabím Děpoldem III. z Vohburku. Kostel resp. minimálně věž dnešního vesnického kostela byl vybudován pravděpodobně ve 12. nebo 13. století a patří tak k nejstarším církevním stavbám této oblasti. V roce 1390 zahrnovala vesnice osm statků, dva půlstatky a jedno menší hospodářství. Ve Třicetileté válce byly téměř všechny usedlosti ve vesnici zničeny.
Kostel Všech svatých z roku 1732 stojí na lesní mýtině na území sousední obce Leonberg, spadá však pod farnost Wernersreuth. Na místě současného kostela stála na konci 15. století votivní kaple. Všechny tři oltáře z Chebu stály již v dřevěné kapli z roku 1656.
Motzersreuth a Poxdorf leží mezi Wernersreuthem a Neualbenreuthem, na území bývalé oblasti Frais(ch). V době Frais(ch) byly podřízeny klášteru Waldsassen a zažily střídání vlády mezi městem Cheb a klášterem Waldsassen. Staré zemědělské usedlosti se zpravidla již neobhospodařují, některé z nich slouží jako rekreační apartmány. Mezi Motzersreuthem a Poxdorfen se nachází jedna z pěti vyhlídek spolku Česko-bavorský geopark, ze které si můžete vychutnat nádherný výhled na Neualbenreuth a jeho obecní části.

Stift Waldsassen
Klášter Waldsassen

Das der Heiligen Jungfrau Maria geweihte Kloster wurde um 1133 durch den Markgrafen des Nordgaus, Diepold III. von Vohburg, der Mönche aus dem Kloster Volkenroda ins Land holte, als Zisterzienserkloster gegründet. Es bekam 1147 aufgrund eines Privilegs des Staufer-Königs Konrads III. die Reichsunmittelbarkeit, entfaltete eine rege kolonisatorische und wirtschaftliche Tätigkeit und geriet in Konflikte mit dem Magistrat der benachbarten Reichsstadt der Staufer Eger, der ähnliche Pläne verfolgte.

1185 gehörten Münchenreuth, Pechtnersreuth, Hundsbach, Schloppach, Mammersreuth, Groppenheim, Pfaffenreuth, Mähring, Schönthann, Konnersreuth, Poppenreuth, Redenbach und Hofteich zum Kloster. 1217 konnte Tirschenreuth erworben werden, das sich zum weltlichen Zentrum des Stiftlandes entwickeln sollte und 1294/95 folgten Falkenberg und Liebenstein mit ihren Burgen. 1297 ging Wiesau ans Kloster, es musste aber schon 1348 wieder verkauft werden. Ab dem Jahr 1411 stand die Abtei nicht mehr unter dem Schutz der böhmischen Könige, sondern der Pfalzgrafen. Die Waldsassener Äbte mehrten ihren Besitz systematisch zu einem geschlossenen Herrschaftsgebiet, dem sogenannten Stiftland auf bayerischer Seite, insbesondere die Probstei Hohenstein wurde 1442 vom Kloster Reichenbach gekauft. Neuhaus konnte endgültig erst 1515 von den Leuchtenbergern erworben werden. In den folgenden Jahrzehnten wurde das Kloster wiederholt in kriegerische Auseinandersetzungen verwickelt und mehrfach geplündert.

Im Jahre 1569 wurde das Kloster Waldsassen unter dem lutherischen Pfalzgrafen und Administrator Reichard aus dem Haus Wittelsbach lutherisch. Das Stiftland war über drei Generationen evangelisch-lutherisch.

Bei der Rekatholisierung des Landes nach dem Dreißigjährigen Krieg ab 1661 erfolgte eine Wiederbesiedlung des Klosters. 1690 wurde es wieder zur Abtei erhoben, erhielt den vorhandenen Besitz und dessen beachtliche Einkünfte zurück, nicht jedoch seine Reichsunmittelbarkeit, da der Landesherr der bayerische Kurfürst war. Es begann eine zweite Blütezeit des Klosters und des Ortes Waldsassen. Die Klosteranlage war seit dem Jahr 1647 nach einer Brandschatzung durch schwedisch-evangelische Truppen desolat, weshalb ab 1681 mit einem Neubau begonnen wurde. Bedeutende Kirchenbaumeister wie Abraham Leuthner und die Gebrüder Dientzenhofer schufen eine der großartigsten Barockkirchen Bayerns. 1704 fand die feierliche Weihe statt. 1727 war die Klosterbibliothek vollendet.

Das Kloster Waldsassen wurde 1803 im Zuge der Säkularisation in Bayern erneut aufgelöst. Der Grundbesitz des Stiftlands umfasste damals 715 Quadratkilometer mit 20.000 Untertanen, die Stadt Tirschenreuth, das Schloss Hardeck, sechs Marktorte und mehr als 150 weitere Ortschaften. Die Klostergebäude gingen in bayerischen Landesbesitz über, die Klosterkirche wurde Pfarrkirche von Waldsassen.

Die Marktgemeinde Waldsassen und das Bistum Regensburg setzten sich für die Wiederbesiedlung des Klosters durch Ordensangehörige ein. Am 18. Dezember 1863 wurde das Kloster als Priorat der Zisterzienserinnen von Bischof Ignatius von Senestrey in Regensburg neu gegründet. 1925 wurde es eine selbständige Abtei und im Jahre 1969 erhielt die Stiftskirche den päpstlichen Ehrentitel Basilica minor.

Klášter zasvěcený Panně Marii byl založen kolem roku 1133 markrabětem Severní Marky Děpoldem III. z Vohburka, který sem přivedl mnichy z kláštera Volkenroda, jako cisterciácký klášter. Na základě privilegia štaufského krále Konráda III. získal v roce 1147 říšskou bezprostřednost, rozvíjel živou kolonizační a hospodářskou činnost a dostával se do konfliktů s magistrátem sousedního říšského štaufského města Eger (Cheb), který měl podobné plány.

V roce 1185 patřily ke klášteru obce Münchenreuth, Pechtnersreuth, Hundsbach, Schloppach, Mammersreuth, Groppenheim, Pfaffenreuth, Mähring, Schönthann, Konnersreuth, Poppenreuth, Redenbach a Hofteich. V roce 1217 se podařilo získat Tirschenreuth, který se měl rozvinout ve světské centrum oblasti Stiftland a v roce 1294/95 následovaly Falkenberg a Liebenstein se svými hrady. V roce 1297 připadlo klášteru Wiesau, ale již v roce 1348 muselo být znovu prodáno. Od roku 1411 již opatství nepožívalo ochrany českých králů, ale falckých markrabat. Waldsassenští opati své statky systematicky rozšiřovali v uzavřené ovládané území, takzvaný Stiftland na bavorské straně, v roce 1442 pak bylo od kláštera Reichenbach odkoupeno proboštství Hohenstein. Neuhaus se v roce 1515 podařilo definitivně získat rodu Leuchtenberků. V následujících desetiletích byl klášter opakovaně zapojen do válečných rozepří a byl několikrát vydrancován.

V roce 1569 se stal klášter Waldsassen pod vládou luteránského falckého markraběte a administrátora Reicharda z rodu Wittelsbachů klášterem luteránským. Oblast Stiftlandu byla po období více než tří generací územím s evangelicko-luteránským vyznáním.

Při rekatolizaci země po Třicetileté válce docházelo od roku 1661 ke znovuosídlení kláštera. V roce 1690 byl znovu povýšen na opatství, získal zpět stávající majetek a jeho úctyhodné příjmy, nikoliv však jeho říšskou bezprostřednost, protože zeměpánem byl bavorský kurfiřt. Začalo období druhého rozkvětu kláštera a obce Waldsassen. Klášterní areál byl od roku 1647 po vypálení švédskými evangelickými vojáky v dezolátním stavu, a proto se v roce 1681 započalo s jeho novou výstavbou. Významní barokní stavitelé jako Abraham Leuthner a bratří Dientzenhoferové vybudovali jeden z nejgrandióznějších barokních kostelů v Bavorsku. V roce 1704 proběhlo slavnostní vysvěcení. Klášterní knihovna byla dokončena v roce 1727.

Klášter Waldsassen byl v roce 1803 v důsledku sekularizace v Bavorsku opět zrušen. Půdní držba Stiftlandu tehdy zahrnovala 715 čtverečních kilometrů s 20.000 poddanými, město Tirschenreuth, zámek Hardeck, šest obcí s právem trhu a více než 150 dalších obcí. Klášterní budovy se staly bavorským majetkem a klášterní kostel se stal farním kostelem Waldsassenu.

Obec Waldsassen a biskupství Řezno (Regensburg) se zasadily o znovuosídlení kláštera příslušníky řádu. Od 18. prosince 1863 byl klášter znovu založen biskupem Ignácem ze Senestrey v Řezně jakožto výsadní klášter cisterciaček. V roce 1925 se stal nezávislým opatstvím a v roce 1969 získal klášterní kostel čestný papežský titul „bazilika minor“.

Die Broschüre „Die Fraisch erfahren - Auf dem Weg zwischen Cheb (Eger) und Neualbenreuth“ wurde herausgegeben für das Projekt Nr. 89/2019„1. Radwallfahrt durch die Fraisch - Neualbenreuth - Eger“.

Das Projekt Nr. 89/2019 wurde von der Europäischen Union „Europäischer Fonds für regionale Entwicklung“ im Programm Ziel ETZ Freistaat Bayern - Tschechische Republik 2014 - 2020 (INTERREG V) gefördert.

Brožura „Poznejte území Frais(ch) na cestě mezi Chebem a Neualbenreuthem“ byla vydána v rámci projektu č. 89/2019„1. Cyklopouť oblastí Fraisch - Neualbenreuth - Cheb“.

Projekt č. 89/2019 byl finančně podpořen Evropskou unií „Evropským fondem pro regionální rozvoj“ v rámci programu Cíl EÚS Svobodný stát Bavorsko - Česká republika 2014 - 2020 (INTERREG V).

Impressum - Tiráž

Markt Neualbenreuth
vertreten durch
Bürgermeister Klaus Meyer
Marktplatz 5
95698 Neualbenreuth
Telefon: +49 9638 902100-0
Fax: +49 9638 715
poststelle@neualbenreuth.de

Bilderrechte / Práva k fotografiím:
Gäste-Info Neualbenreuth (24)
Stadt Cheb (21)
Michael Rückl, Arzberg (84)
Susanne Wenzel, Neualbenreuth (3)
Wolfgang Üblacker, Mähring (2)
Adobe Stock / Fotolia (5)

Textquellen / Zdroje textů:
Archiv Gäste-Info Neualbenreuth
Lorenz Weiß, Neualbenreuth
Robert Treml, Waldsassen
Wolfgang Üblacker, Mähring
wikipedia.de
„Neualbenreuth und die Euregio Egrensis“, Susanne Dell

Übersetzung / Překlad:
Květa Nová, Luby u Chebu
Gabriela Ubryová, Cheb

Realisation / Realizace:
Mediendesign & Medientechnik
Michael Rückl
Paul-Lincke-Straße 4
95659 Arzberg

Förderung / Podpora:
EUREGIO EGRENSIS
Arbeitsgemeinschaft Bayern e.V.
Fikentscherstraße 24
95615 Marktredwitz

Ziel ETZ
Freistaat Bayern –
Tschechische Republik
2014 – 2020 (INTERREG V)

Europäische Union
Europäischer Fonds für
regionale Entwicklung